

ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

AUTORITA V CÍRKVI

cena 30 Kč

ročník 95

10 / 2019

Evangelický měsíčník

- 8 Farářská autorita
- 23 Škola Filipka přivítala první žáky
- 24 „Homesharing“ v Česku
- 40 Diakonie: Merklínská speciální škola

OCHRANOVSKÁ HVĚZDA
ADVENTNÍ KŘESŤANSKÁ TRADICE
krásný a skromný symbol Vánoc ze saského Herrnhutu

Bližší informace a objednávky na
www.ochranovskahvezda.cz

10% sleva s kódem "EVANGNETI"

OCHRANOVSKÁ HVĚZDA by SVOBODA & SVOBODA s.r.o.
Omská 1020/45, 100 00 Praha 10 Tel.: +420 725 465 265 praha@svoboda-cr.cz

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *Z. Bárta*
- 8** Farářská autorita – *J. Pechar*
- 10** Autorita Bible? – *P. Sláma*
- 11** Autorita ve společnosti a v církvi – *P. Říčan*
- 13** Žít a nechat žít – *A. Rozbořilová*
- 15** Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 23** Filipka přivítala první žáky – *D. Ženatá*
- 24** „Homesharing“ v Česku – *D. Ženatá*
- 29** Vzpomínka na sametovou revoluci – *V. Syrovátka*
- 30** Moudré ženy a tenci muži na Ukrajině – *T. Vítek*
- 36** Církev živě – *H. Svobodová*
- 38** Ohlédnutí za varhanními kurzy – *K. Novotná*

DIAKONIE

- 40** Škola známá široko daleko – *A. Šůra*

SLOVO

- 43** Druhé „evangelium“ Pavla Hoška – *J. Plíšková*
- 44** Grünova kniha nabízí pozitivní cestu – *A. Rozbořilová*
- 45** Poslední slovo – *A. Rozbořilová*

ÚVODNÍK

Mantinely pro život

Autorita v církvi. Hlas z církevní praxe hned rozlišuje na autoritu danou úřadem – to je farář v taláru – a autoritu danou přesvědčivostí osobnosti – to je farář při sborové práci, třeba v mládeži nebo na táboře s dětmi. I psycholog se k tomuto dělení přiklání a vysvětluje, co to obnáší. Zdá se, že současná společnost autority moc neuznává. Dobře je to vidět ve školství, kde autoritu učitelů zpochybňují jak žáci, tak rodiče. A jak to je s autoritou Písma? A nakonec – jaké duchovní autority uznává dnešní mládež? Tomu všemu se věnuje rubrika Téma.

Co s dětmi, které se vymykají obvyklému pojetí světa a trpí poruchami autistického spektra? Jak odlehčit rodinám při náročné péči? O tom se dočtete v obsáhlém rozhovoru o sdílené péči o děti s autismem. V merklínské speciální škole, která se řadí ke školám Diakonie ČCE, autistické děti nejen vzdělávají, ale poskytují jim i celodenní péči, jak se dočtete v rozhovoru s tamní ředitelkou.

Brněnská škola Filipka má za sebou první měsíc svého příběhu. V krátké reportáži se vrátíme k prvnímu školnímu dni a slavnostnímu startu pro děti i kantory. Rubriku Moje církev doplňuje vzpomínka na sametovou revoluci v Rumburku, neboť se blížíme k výročí, kdy si připomeneme 30 svobodných let, a reportáž z cesty za krajany do českých sborů na Ukrajině.

Milí čtenáři, určitě je z čeho vybírat! Krásné podzimní dny přeje všem

Daniela Ženatá

Evangelické církve ve střední Evropě se zavázaly k užší spolupráci

V úterý 17. září se ve Varšavě sešli představitelé pěti evangelických církví ze střední Evropy, aby hovořili o aktuální situaci v regionu. Podepsali přitom deklaraci o společném působení. Zástupci pěti církví zdůraznili, jak zásadní je aktuální rozhovor a výměna zkušeností mezi evangelickými církvemi, které spojuje geografická poloha a společná historie.

Jako menšinové církve chceme nechat společně zaznít svůj hlas v situacích, v nichž představitelé našich států neberou v úvahu křesťanský postoj. Jedná se například o situaci humanitární nouze, o utlačované menšiny nebo o otázky klimatu a péče o stvoření.

Představitelé všech pěti církví na závěr podepsali společnou deklaraci o užší spolupráci a o péči o věci veřejné. Plné znění deklarace najdete v rubrice Nástěnka.

Podobná setkání by se měla konat každý rok. Hostitelkou podzimního setkání v roce 2020 se stane Českobratrská církev evangelická.

Modlitba za domov 28. 10. 2019 – Patříme k sobě!

Členské církve Ekumenické rady církví každý rok spojují své síly k tomu, aby důstojně a s vděčností připomněly vznik našeho samostatného státu. Scházejí se k společné modlitbě za požehnání a ochranu pro naši zemi.

„Před 30 lety v době pádu totality se zdálo, že je národ jednotný. Dnes, o tři dekády později, o tom mnozí pochybují,“ připomínají organizátoři. Proto za hlavní téma letošního ročníku zvolili heslo „Patříme k sobě!“ Chtějí na základě společného duchovního dědictví připomenout, že je mnoho toho, co nás spojuje.

Modlitba za domov se vždy koná na státní svátek vzniku první Československé republiky 28. října a doprovází ji bohatý duchovní a kulturní program. Obrací se nejen na věřící publikum, ale na všechny, kterým jsou nějaké duchovní hodnoty vlastní. K setkání patří i přímý přenos České televize.

Součástí modlitby za domov je také výtvarná soutěž pro děti a mládež. Letos poprvé mohou

účastníci soutěže po svém zpracovat heslo letošního ročníku: „Patříme k sobě!“ i pomocí natočeného videa.

Shromáždění se koná v evangelickém kostele v Praze u Klimenta (Klimentská 18, Praha 1). Hlavní program – Modlitba za domov v přímém přenosu České televize – začíná v 15 hodin. Od 17 hodin následuje diskuse ve sborovém sále a od 19 hodin je plánován koncert. Podrobnosti najdete na www.modlitbazadomov.cz.

Oblíbené Denní čtení je připraveno i pro rok 2020

Sedm církví české ekumeny se již poosmé spojilo ke společnému zamyšlení nad hesly Jednoty bratrské, která jsou od r. 1728 losována v německém Ochranově a dnes vycházejí v 50 jazycích po celém světě.

Vznikla tak kniha s 366 krátkými zamyšleními, zakončenými modlitbou, nazvaná *Denní*

čtení, která je připravena pro každodenní osobní meditace i pro pobožnosti.

Úvahy vycházejí z pera autorů Církve bratrské, Církve československé husitské, Českobratrské církve evangelické, Evangelické církve a. v. v ČR, Evangelické církve metodistické, Starokatolické církve a Slezské církve evangelické a. v. V závěru publikace se jednotlivé církve čtenářům představují ve stručných

portrétech a nechybí ani krátké medailonky všech autorů.

Čtení můžete objednávat na e-shopu ČCE (www.e-cirkev.cz) nebo zakoupit v knihkupectví Kalich, cena je i letos 90 Kč. Kniha je k dispozici rovněž ve zvětšeném a v Braillově písmu, nabízí ji středisko Diakonie ČCE pro zrakově postižené – szp@scps.diakonie.cz.

Setkání mládeže s tématem „Otevřený prostor“

Během prvního říjnového víkendu se do Nového Města na Moravě sjely stovky účastníků Sjezdu (nejen) evangelické mládeže. 29. ročník přinesl téma *Open space*, tedy otevřeného prostoru.

Jak být otevření druhým, a přitom si hlídat své vlastní hranice? Je otevřený prostor nebezpečný? Chceme do něj vejít a vydávat své svědectví, anebo se naopak necháváme dobrovolně zavírat v pohodlí svých sociálních bublin? Dává nám svoboda a otevřenost naději, nebo je to spíš příležitost k bezbřehé neurčitosti a neukotvenosti? Chrání nás vlastní hranice, vlastní limity?

Odpovědi na tyto otázky se v Novém městě na Moravě hledaly a nacházely uprostřed debat, při sledování filmů, během společných jídel, procházek i meditací, zpěvů a modliteb.

V následujícím čísle Českého bratra vám nabídneme podrobnější reportáž.

Aktuality připravil Jiří Hofman

modlitba říjnová

Pane Ježíši
tys viděl jak lidi bloudí
a ukazoval jsi
kde vidět cestu
jak hledat pravdu
co je doopravdy život

Pane Ježíši
cesto
pravdo
živote
autorito
která se prosazuješ cestou na kříž

nenutíš nás
ani věřit
ani následovat
ani poslouchat

hlas tichý a jemný
zní
když trochu odstíníme
hlas ostatních autorit

nechceme přeslechnout
tebe

*modlitba Lenky **Ridzoňové***

kresba: Petra Fischerová

TÉMA: AUTORITA V CÍRKVI

Farář jako dobrý pastýř, nebo jako Dobrého pastýře služebník?

To přikazuj a tomu uč! (1Tm 4,11)

Apoštol Pavel píše Timoteovi: „To přikazuj a tomu uč!“ Tato pavlovská instrukce kazatelům církve byla jistě použitelná v oné třetí křesťanské generaci, do které byla psána, na konci prvního století. Po celé následující evropské dějiny však s rostoucí politickou silou moc církve získávala hrozivě rozměry.

Od 19. století se díky společenským změnám stává autoritativní učitelská role církve i role jejích exponentů nefunkční, dokonce poněkud směšná, jakkoli po ní mnozí nostalgicky touží a stále se jim vrací to dětské pokušení M. Jana Husa: „Když jsem byl žáčkem, měl jsem tehdy mysl, abych byl brzo knězem, měl dobré bydlo a rúcho a byl lidem vzáčen.“

Duch doby zde zapůsobil správným směrem v souladu s evangeliem: „Kdo by chtěl být mezi vámi větší, ať je vašim služebníkem.“ (Mt 20,26) Mocná církev je *passé*. Když někdo zneužije mocensky své poslání, vzdálí se od příkazu Krista. I bohoslužba formou farářova kazatelského monologu se stává problémem.

Naše postmoderní doba přímo vybízí k přehodnocení rolí a vztahů v církvi, má-li církev být vůbec brána vážně a má-li mít šanci sdělovat evangelium v prostředí, ve kterém žije.

Papež František na adresu svých kněží v jedné homilii řekl: „Boží pomazání je určeno chudým, vězněným, nemocným a těm, kteří jsou smutní a osamocení. Pomazání, drazí bratři, není určeno k navonění nás samotných a tím méně k tomu, abychom je konzervovali v nějaké baňce, protože olej by žlukl a srdce zahořklo.“ Myslím, že v této souvislosti se je ví jako problém už samotné pojetí faráře coby pastýře – pokud nemáme stále na mysli Petrovo: „Starejte se jako pastýři o svěřené stádo... ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem“ (1P 5,3) i obecnou výzvu

Pavlovu: „Vybízáím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obětí; to ať je vaše pravá bohoslužba.“ (Ř 12,1)

Dnešní farář nemůže spoléhat na nějakou vnější autoritu své pozice, musí být autorita skutečná, přirozená. Cílem faráře není ovládat druhé,

ale nabídnout jim ovzduší plné důvěry a porozumění. Farář se musí se odvážit vložit tuto důvěru do sboru, ve kterém se bude snažit vybudovat atmosféru, kde se bude každý cítit odpovědný za celý sbor a všichni budou mít odpovědnost za druhé. Místo autority založené na autoritářství má farářova autorita vyrůstat ze schopnosti šířit důvěru, empatii a porozumění.

Farář si nemá hrát ve službě Dobrého pastýře na jeho zástupce a případně cenzora, má být spíše facilitátor, který dokáže akceptovat své bližní se všemi břemeny a přinášet jim pokoj a osvobození od hříchů či dluhů.

Naše hlavní a snad jediné poslání od vzkříšeného Ježíše je zbavovat svět i druhé v něm bolesti, trápení, vin a hříchů. To je *cantus firmus* Kristova evangelia. Rezignovat na tento příkaz našeho Dobrého pastýře či mocensky vážit, kdy někoho zbavit hříchu, a kdy ne, znamená nenáležitě si uzurpovat dnes již nepřipustnou roli. (J 20,19–23)

Zdeněk Bárta, farář, ilustrace Petra Fischerová

Farářská autorita

Kde jsem něco takového já jako Jarda Pechar vůbec vzal? Jak to, že můj hlas v dané situaci jaksi *augere*, tedy roste, posiluje, uplatňuje se na rozdíl od hlasů jiných? Chytré knihy o manažerské praxi se ihned vytasí s rozdělením na autoritu formální a neformální. Autoritu danou úřadem a autoritu danou osobností. Vytasí se správně, protože jedno i druhé si zaslouží samostatnou reflexi.

Autorita formální

Autorita daná úřadem je tedy ta formální. Ve sborovém životě je jasné, že vedu-li jako farář bohoslužby, nikdo se nezvedne, aby mi do toho začal mluvit. A tak to bude, hádám, s každým farářem. Zažívám to ale i při jednání s úřady – přijdu na matriku kvůli nějaké svatbě a sotva matrikářka pochopí, že nejsem snoubenec, ale oddávající, jedná se mnou o poznání uctivěji. Když něco podepisuji jako branický farář, podepisuji to jako statutární zástupce sboru. Spolu s kurátorem to právo podpisu máme z moci úřadu. Této autority se mohu dovolávat, mohu použít přiměřený nátlak, aby se této autoritě druzí podřídili, aby ji jako autoritu respektovali.

Autorita neformální

Zatímco neformální autorita je dána jen přesvědčivostí mé osoby. Má-li kdo nějakou teologickou otázku, je jen pochopitelné, že se s tím obrátí na mne. U táboráku mají zkušenost s tím, že kytaru naladím rychle, a tak se na mne taky obrátí. A funguje to i mimo sbor a církev – na sociálních sítích probíhá podstatná část mé pastorační praxe mezi lidmi, které často osobně téměř (či vůbec) neznám a obračejí se na mne se svými otázkami v prosté důvěře, že bych na ně odpověď znát mohl. Ostatně etologie potvrzuje, že autorita přirozeně patří i k životu zvířat. V okamžiku lovu zjednodušuje život a v okamžiku

ku boje jej dokonce zachraňuje. Nemusíte se rozhodovat, autorita vám řekne, jak je to správně a protože vůdce smečky je ten nejzkušenější, tak to většinou vyjde.

Výhody autority jsou zřejmé – rozhodování je operativní, nastavený směr všichni drží. Jako odchovanec Komenského evangelické bohoslovecké fakulty jsem věděl, že co si na sboru neudělám, to nemám. A jak nám říkal profesor Filipi: „Připravte se na to, že ve sboru budou lidé,

kterí vám budou pomáhat dobrovolně, s nadšením, ve svém volném čase – blbě.“ I ty ohlášky přece udělám lépe a spolehlivěji než kdo jiný. No – a už vystrkují růžky i ta negativa.

Co že je tedy Skylla a Charybda té jisté autority? Ponechám si tyto bájně obludy sicilského pobřeží jako obraz. Skylla se šesti hlavami a dvánácti nohama uchvátí z celé paluby nanejdvů šest plavců najednou, ale zato pokaždé, Charybda

ničí jen třikrát denně, ale tím, že s korábem vypije celé moře až na dno, zahubí všechny.

Jak funguje formální autorita v církevní praxi

Když to s ní přeženu, je to typická Skylla. Kde selže standardní lidská komunikace, nastupuje vymáhání řádů. V ČCE ovšem nejsou tak pracovány, je však například možno odebrat právo hlasovat. V tu chvíli dotyčný dost možná práskne dveřmi, většina je ale „zachráněna“. Kolik lidí už jsem slyšel hudrat proti rozhodnutí staršovstva či sborového shromáždění... Jenže tady je třeba se svatým Augustinem říct: *Roma locuta est, causa finita est* (Řím promluvil, případ je uzavřen) – kde promluví ze své pozice autorita, diskuse končí. Kdo chce protestovat, musí jít k autoritě vyšší.

Když na formální autoritu rezignuji, nastupuje komplexnější problém. Co s farářem, který si odkroutl bohoslužbu a biblickou hodinu, ale „budování sboru“ je pro něj sprosté slovo? Sbor, který nechce růst, se bude zmenšovat. Ale platí to nejen na úrovni sboru! Když svoji autoritu přestanou uplatňovat seniorátní výbor či synodní rada a dopustí, ať (ex)kazatel ve sboru koná, jak se mu zlíbí, dost možná bude synod za pár let brát na vědomí zánik daného sboru. Je to Charýbda. Bere s sebou ke dnu všechny. Nestává se to tak často, ale někdy ano. Zkušenost nástupu na takto „rozložený“ sbor mi popisovalo už víc kolegů a nezávidím jim to.

Jak funguje neformální autorita v životě

Tam je to obráceně. Když to přeženu, stane se ze mě guru. Neomylný vůdce, ke kterému se vzhlíží a který může stáhnout sbor do hlubin sektářského myšlení. Je to tak lákavé, když je farář mladý, schopný, inteligentní, hezký, umí hrát na kytaru či na housle... Nemusí si to sám uvědomit! Výsledkem je sbor rozdělený na nadšené obdivovatele a neúprosné kritiky a pastýřská rada je celá pryč z dopisů z jedné i z druhé strany.

Chvála Bohu – tohle není každodenní realita ČCE. Ale v menším i zde tu zkušenost máme – nástup nového kazatele do sboru, kde roky působil schopný a oblíbený předchůdce. Jeho důrazy a způsoby práce jsou nekritizovatelná modla...

Skylla nulové autority je také něco, co naše církev zná. Ve snaze nebýt manipulant, nebýt guru, nebýt duchovní vůdce kazatel na jakékoliv „udávání směru“ rezignuje zcela. V ČCE plné osobností (kdosi definoval evangelíky jako „církev, kde má každý na všechno svůj vlastní názor“) to nebude taková bolest, ale i v našich sborech jsou lidé, kterým takové vedení chybí. Ti pak pošilhávají po jiných církvích a nezřídka tam i odcházejí.

Co k tomu dodat?

My jako faráři tyto otázky probíráme s kolegy a taky při supervizních rozhovorech. Ale co vy? Vnímáte svého faráře jako autoritu? Je pro vás důležitá spíše ta formální (je to představitel vašeho sboru), nebo neformální (vážíte si ho jako osobnosti)? Dokážete v tomto ohledu dávat svému faráři zpětnou vazbu, když cítíte, že něco přehání, či naopak nezvládá?

Jaroslav Pechar, farář

Autorita Bible?

Chebské kritérium

Když se v Čechách chýlily ke konci husitské války a do Basileje byl svolán sněm, kde se měly dohodnout kontury budoucího uspořádání poměrů v Čechách, podařil se v květnu 1432 husitským vyjednávačům husarský kousek. V příhraničním Chebu se se svými oponenty dohodli na tom, co bude „soudcem“, tedy kritériem dalšího dohadování. Měly to být zákon Boží, praxe Kristova a prvotní církve spolu s koncily a doktory, kteří se v nich pravdivě zakládají. V důrazu na Bibli jako nejvyšší normu pak po necelých 100 letech navázal na českou reformaci Martin Luther. A naopak, v polemice s Lutherem, přijal v roce v roce 1546 tridentský koncil usnesení, podle něhož je pro římskokatolickou církev zdrojem evangelia jak Písmo, tak tradice, v církvi předávaná. Na dlouho se pak zdálo, že protestanti mají Bibli, zatímco katolíci tradici. Teprve v minulém století oba církevní bloky objevily, že jejich stanoviska nejsou tak úplně vzdálena. Protestanti přiznali své prostředkující a kontrolní tradice. Katolíci se zase na druhém vatikánském sněmu jasně přiznali k Bibli.

Vidět svět „jako“

Ale co to znamená, že je Bible kritériem našeho rozhodování? Křesťanská víra znamená vidět svět okolo sebe pod určitým úhlem, vidět jej „jako“: jako svět, který je stvoření Boží a Bůh mu dává svobodu i k tomu, aby se od Boha vzdálil, ač je to prostor jeho zachraňujícího působení. Křesťanská víra znamená, že také sebe samotného vidím „jako“, totiž – podle Bible – jako zachráněného hříšníka. Samozřejmě lze svět vidět také úplně jinak. A dokonce se lze i oddávat iluzi, že já vidím svět bez jakéhokoli „jako“, že jej vidím právě takový, jaký ve skutečnosti je.

Křesťanská víra je především hluboká skepse k tomuto „ve skutečnosti“, jako bych snad mohl spatřit svět tak jak je, bez brýlí nějakého názoru,

kultury, jazyka. Křesťan proto pro sebe i pro svět přijímá Bibli, tedy příběh Izraele s rozhodující kapitolou o Bohem poslaném mesiáši Ježíši, jako rámec svého života a světa. Věřit pak znamená vidět svůj život i svět okolo sebe zasazený v tomto rámci jako pokračování v Bibli nastartovaného příběhu. Ústřední zápletka tohoto příběhu se odehrála v Bibli, ale ten příběh pokračuje až do našich dní.

Chápat svůj život jako pokračování pestrobarevné fresky biblického příběhu neznamená útek z tohoto světa. Spíše to znamená rozpoznávat v pohybech současné politiky, ekologie, ba i v kotrmelcích své vlastní životní cesty hloubkovou strukturu příběhu, který se rozvyprávěl v Bibli. Abychom však tuto biblickou strukturu kolem sebe rozeznali, musíme ji mít z Bible dobře přečtenou a zažitou, musí nám sedět na nose jako příslovečné „poutníkovy brýle“, tentokrát však nikoli mámení, ale brýle biblické perspektivy.

Bible jako mapa

Funkci Bible zde můžeme přirovnat k turistické mapě, se kterou jdu neznámým krajem. Procházím lesy a loukami, mímám jezera a rozeznávám na mapě jejich symboly, modré a zelené fleky, klikatící se nitky, tu a tam se objeví jméno. Oči oscilují mezi krajinou a mapou. Mapa mi napoví, co mě čeká za horizontem. To, že s mapou nezabloudím, ovšem závisí na tom, zda správně spojím to, kde se momentálně na cestě nacházím, s konkrétním místem na mapě. Toto spojování mapy Bible a životní cesty člověka je nejdůležitější úkol církevní katecheze a pastore. Při kázáních, biblických hodinách i v soukromé meditaci potěškávám svou osobní a společenskou situaci, přemýšlím, jestli se spíše podobá Abrahamovu putování nebo Jákobovu útěku, otroctví Izraelců... učenickým pokusům porozumět Mistrovi nebo misijnímu zápalu apoštolů po letnicích – a z tohoto zakreslení pak pro svou situaci hledám světlo.

Kolokvium v Ženevě, 1549

Toto spojování, nacházení analogie mezi biblickou zápletkou a naší přítomnou křížovatkou, představuje největší dobrodružství výkladu Bible, má v sobě potenciál prorocství, ale také naprostého úletu.

Bible jako svátost

O Bibli se až do nástupu osvícenství hovořilo jako o slovu Božím. Zpochybnění historicity některých popisovaných událostí mělo dva důsledky. Část křesťanů se zabarikádovála na tom, že je-li Bible Božím slovem, pak to musí znamenat neomylnost všech jejích dílčích tvrzení. Jiná část naopak prohlásila, že pokud se Bible mýlí v jednotlivostech, Božím slovem nemůže být. Ale proč by muselo platit právě toto buď, anebo? Ve všech sférách

života přece mluvíme s jistou mírou nadsázky, používáme obrazy a přirovnání, a nemusíme přitom pokaždé dvěma prsty naznačovat uvozovky. Přesvědčuje mě poznámka Pavla Filipiho, že i v rámci evangelických bohoslužeb by jako nejvhodnější zakončení biblických čtení působila věta „Slyšeli jsme slovo Boží“, na níž sbor odpoví „Bohu díky“. Alibí se mi vtipný nápad Marcuse Borga, který přidebatě o tom, kolik máme svátostí, odpovídá: Je-li svátost viditelné znamení spásy, je-li to současně dílo Boží i lidské, a má-li mít nadto vždy biblické zdůvodnění, pak je zde jeden adept, který tyto požadavky splňuje lépe než všechny ostatní svátosti, ať už jich je – podle katolíků – sedm, nebo – podle evangelíků – jen dvě: totiž právě Bible.

Petr Sláma, Evangelická teologická fakulta UK

POHLED PSYCHOLOGA

Autorita ve společnosti a v církvi

S respektem i kritickým dialogem

„Žijeme ve světě, který se vyžívá ve shazování autorit. To dnes vidíme všude. Dobře to lze pozorovat ve školství, kde autoritu učitelů zpochybňují jak žáci, tak rodiče.“ To jsou slova spisovatelky Petry Hůlové. Konkrétní příklad svého pojetí svobody podal v televizní debatě jeden populární bavič a „filosof“. Radí dětem: „Když se ti ve škole chce pouštět větry, tak je

pouštěj. A jestli to učitelce vadí, ať otevře okno.“ (Poznámka: Základní přikázání satanismu zní: „Dělej, co chceš!“)

Co přesně myslíme slovem „autorita“?

Ono má nejméně dva významy. Za prvé jde o pravomoc. Člověk má právo v nějakém smyslu druhým vládnout, ovládat je. Například učitel ►

má právo žádat děti, aby toto dělaly a ono nedělaly. Patří k tomu i právo užívat určité prostředky, jak děti k poslušnosti přimět. Podobně vedoucí oddělení, starosta apod. Potřebovali bychom jednoslovný výraz pro „osobu vybavenou pravomocí“. Protože nemáme, užíváme slovo „autorita“ tak, jako Hůlová v té první citované větě. Můžeme mluvit o „formální autoritě“.

Druhý význam slova „autorita“

Je měkčí, ne tak určitý. Jde o to, že nositel pravomoci má nebo nemá určité vlastnosti, jedná určitým způsobem, čímž je dáno, že „má autoritu“. Lidé ho poslouchají, ochotně se mu podřizují, dají se od něho vést, protože má vysokou postavu a silný hlas. To jsou signály už pro náš odvěký

Kdo je autoritativní

Důležitý pojem je autoritativnost. Za autoritativního označíme vedoucího, který rozhoduje co nejvíce sám, bez velkých diskusí a ohledů na názory či přání druhých. To může být za určitých okolností velmi účelné, třeba u velitele hasičů. Jako trvalá osobní vlastnost je to problém, např. v rodině.

Respekt k autoritám jako základ společnosti

Když něco řekne ten, kdo stojí v čele, když vysloví nějaký názor nebo přímo výzvu, moje první, dychtivá myšlenka má být: Jak já pomohu, aby se to uskutečnilo, aby věci šly dopředu směrem, kterým vůdce ukazuje? Druhá myšlenka – mám-li dobré vzdělání a inteligenci – by měla být kritická: Je to

instinkt, funguje to dosud. Záleží ovšem (a doufejme, že především) i na jeho sociální inteligenci a energickém vystupování, na tom, jak si dokázal poradit a získat důvěru v kritických situacích atd. Pak mluvíme o „autoritě neformální“.

Osobní autorita těch, kteří ji ve své činnosti potřebují, záleží dále na něčem ještě neurčitějším, ale ne méně důležitém: Jde o to, jak je skupina, případně celá společnost, kterou ten člověk vede, naladěna k tomu respektovat, podřizovat se a důvěřovat lidem s tou či onou pravomocí a funkcí, třeba právě učitelům anebo policistům, soudcům, starostům, lékařům – i duchovním.

správné? Není to omyl nebo nějaká chytristika? To je i základ demokracie. Těm, které jsme si zvolili, se podřizujeme bez ustavičného remcání, ale zároveň je na všech úrovních kontrolujeme. Ta kontrola má znamenat poctivý dialog a výsledkem pak je silící (nebo také slábnoucí) autorita těch, kdo vedou.

Malér je, když je pořadí těch dvou myšlenek obrácené, což je v Česku dost časté. Snad to patří k naší národní povaze, že jsme takoví rejpalové, čtyřicet let totality nás v tom utvrdilo, dodnes jsme se toho nezbavili – a i dnes je skepse leckdy na místě.

Jak je to u katolíků

Katolický kněz se opírá o formální autoritu celé hierarchie, včetně papeže. Kněžské svěcení ho činí prostředníkem mezi věřícími a Bohem. Křest, který provede, rozhrěšení, které udělí kajícímu atd., platí ve smyslu církevního práva. (Umírajícího novorozence smí platně pokřtít i laik.) Významnou neformální oporou jeho autority je i kněžské vzdělání a celibát, který ho zvláštním způsobem psychologicky ozvláštňuje, tabuizuje.

Jak u evangelíků

Evangelický duchovní je ordinací řádně pověřen ke službě slova a svátostí, o jedinečnou platnost jeho konání v katolickém smyslu však nejde. Také okolnost, že je sborem volen a o „vládu“ se dělí se staršovstvem, omezuje jeho formální autoritu a zvyšuje důležitost autority neformální, kterou si musí získat a udržet. Veřejnost, ani ta církevní, ovšem rozdíl mezi svěcením a ordinací příliš nevnímá.

Nutnost dialogu

Vraťme se ale k tématu plodného dialogu mezi tím, kdo vede, a těmi, kteří se mu podřizují.

Zažil jsem, že se jeden duchovní poté, co řekl „amen“, zeptal: „Sestry a bratři, chtěl by k tomu někdo něco říci?“ A povstal bratr z nejzaslouzejších a pravil: „Bylo to perfektní, jako vždycky!“ Tím to skončilo – bez reprízy.

Dialog se tedy nekonal. Myslím, že to bylo dobře, protože do bohoslužeb v našem stylu se nehodí. Zpětná vazba, po které zmíněný duchovní toužil, ovšem kázáním v našich sborech bolestně chybí. Kazatel zvěstuje – a „kdo uvěří, bude spasen“. Jde o autoritativní monolog, o způsob komunikace, kterému se ve škole říká „frontální výuka“ a který se tam opouští jako málo efektivní. „Na kafi“ po bohoslužbách si povídáme o všem možném, ale kázání na přetřes nepřijde, nějak se to nehodí. Přitom jsou zde často skomírající biblické hodiny, které by bylo podle mého názoru možno oživit právě otevřeným rozhovorem o tom, co zaznělo či nezaznělo minulou neděli. Překonáme-li ovšem společnými silami zbytečné zábrany, spočívající ve falešném chápání farářské autority.

Pavel Říčan,

psycholog a teolog

JAK TO VIDÍ MLADÍ

Žít a nechat žít

Duchovní autority mladé generace

Jakožto nejmladší člen redakční rady jsem dostala nelehký úkol zamyslet se nad tím, co nebo kdo je pro dnešní mladou generaci autorita. Prosim laskavého čtenáře, aby nepovažoval následující text za obecnou pravdu, ale za výsledek mé subjektivní a skromné úvahy. Jakožto člověk, který je chronicky „out“, je totiž značně pravděpodobné, že se o svých vrstevnících zmýlím. Prosim tedy zejména je o shovívavost.

Je přirozené, že s proměnami doby se mění i trendy a autority. Říká se, že my Češi máme

k autoritám odtazitý vztah, který v nás zakorenila léta v područí různých (polo)totalitních režimů.

Přesto si myslím, že i v dnešní době autority mají svoje pevné pozice. Možná významnější, než bychom si připouštěli. Nejinak je to i v případě autorit duchovních. Přestože náš křesťanský Pán Bůh musel u většiny Čechů „vyklidit pole“, jeho místo nezůstalo prázdné, ale zaplnily je jiné formy zbožnosti. Je to projev onoho „něcismu“, o němž hovoří Tomáš Halík. Většina lidí ►

zkrátka potřebuje něčemu věřit, k něčemu se upínat a mít něco, co pro ně autorita je.

Troufnu si nesměle tvrdit, že podobná situace je i u mojí, mladé generace. I my jsme lidé hledající. Autoritu pro nás ovšem mají nejen entity duchovní, ale také věci abstraktní, hodnoty. Z dění okolo sebe soudím, že u mladé generace vzrůstá prestiž takových hodnot, jako je pravda, spravedlnost, svoboda, demokracie. Dokazuje to nejen rekordní účast na různých demonstracích poslední dobou (kterých se samozřejmě účastnila nejen mládež). Symbol těchto hodnot je Václav Havel (případně Tomáš Garrigue Masaryk), který si u mladé generace získal patrně větší sympatie než u generace předešlé. Úctě se těší i „mučedníci pravdy“ Jan Palach a Milada Horáková. Jsou to osobnosti, jejichž

patibilní s tradičním (křesťanským) náboženstvím. Přece i Ježíš zvěštuje mír a lásku; lásku, která je zcela zásadní novozákonní motiv. Spojuje je přitom většinou to, co je pro mladou generaci charakteristické: větší liberálnost. Možná nevidím za skořápku vlastní společenské bubliny, ale neznám ve svém okolí nejspíš žádného mladého katolíka, jemuž by vyhovovaly současné církevní struktury a nepovažoval by církevní instituci za zkostrnatělou.

Také my, evangelíci, jsme se názorově posunuli. Palčivé otázky jako homosexualita, předmanželský styk nebo potrat soudíme většinou méně přísně. Také zde je slyšitelné echo hesla „žít a nechat žít“ – necháváme na každém, jak se rozhodne naložit se svým životem, pokud tím neubližuje druhým.

činy rezonují dodnes, jejichž příběhy se odehrávaly v nedávné minulosti, a proto je pro nás jejich odkaz čitelný. Proto nejspíš jsou dnes považováni za větší autoritu než jiný bojovník za pravdu, Jan Hus.

Své místo má u řady mladých zcela jistě i náboženství. Přístup k němu bývá různý a mnohdy velmi rozvolněný (nejde ani tak o víru jako spíše o nějakou duchovní platformu) – žít a nechat žít, hlásat „mír a lásku“. Za důležité přitom považují to, že na základní rovině jsou tyto přístupy kom-

Není to myslím projev ignorantství nebo povrchnosti, ale spíš větší tolerance k jiným názorům. Dnešní multikulturní, pluralitní a globalizovaná společnost, v níž mladá generace vyrůstá, ji k tomu zkrátka předurčila. Neznamená to však, že by byla ke všemu lhostejná. Za svými autoritami si stojí, ať už to je Bůh, svoboda, či spravedlnost.

Adéla Rozbořilová

ilustrační fotografie v celé rubrice Téma:

Benjamín Skála – Benfoto

Koho kromě faráře považujete v naší církvi za autoritu? Proč?

Samozřejmě Boha, ale napadají mě i dva druhy světských autorit, se kterými se v naší církvi setkáváme. Jednak jsou to autority vyplývající z hierarchie ČCE, které stojí na špici naší organizační struktury a bez nichž by církev nefungovala. A pak je tu ještě jiná autorita, trochu přirozenější, a tou jsou pro mě všichni lidé starší než já, lidé, kteří něco prožili a nezdráhají se o své zkušenosti podělit. Těm bychom měli naslouchat.

Jan Kolínský, člen střešovické mládeže

Měl jsem autoritativního otce a vzpurnou povahu, snad proto mám s autoritami vždycky problém. V církvi taky. Farář pro mě není „autorita“, směrnik, ale tlumočník, vykladač písma. Dobrý farář voní Bibli. Autoritou má být jedině Ježíš („on musí růsti, já pak menšit se“), zvěst, Bible, ale vím, že na to často zapomenu. Líbí se mi, že evangelíci na autority moc nehrají, synodní senior není žádný papež, není nutné zdobit ho speciálními hávy a čepicemi, nevydává směrniče, encykliky. Bez autorit je to na nás, na mně, svoji bídu nemůžu na nikoho házet.

Martin Fendrych, novinář

Já v ČCE necítím autoritu žádnou. Nevyrovnala se pořád ještě s tím, jak to bylo v komunistickém režimu, nezajímá se o to opravdově, a taková církev ztrácí věrohodnost. Kdo se o práci na získání nové věrohodnosti pokouší, příkladem je mi Pavel Hlaváč, ten zas autoritu v církvi nemá. Velký poctivec Míla Vašina nám odešel. Nevidím to ale beznadějně, i po desetiletích zanedbání se mohou najít zvědaví, zvědaví, do

hloubky upřímní evangelíci. (Jen ať nepočítají s tím, že je za jejich postoje budou v církvi chválit a považovat je za autoritu.)

Monika Žárská, překladatelka

V naší církvi autoritu nehledám. Ani farář z podstaty své funkce ve mně autoritu nevzbuzuje. Chci chovat respekt ke každému, kdo si to na základě dobře odvedené práce zaslouží. Jestli jde o faráře, synodního kurátora, nebo varhaníka, nehraje roli.

Ema Pospíšilová, členka střešovické mládeže

Autoritu chápu jako toho, koho respektuji, i když s ním nemusím souhlasit. Jsou jí předně mí bližní, bratři a sestry v mém sboru, protože se na nich ukazuje vztah k autoritě nejvyšší. V širší církvi (myslím té obecné, ne nutně „naší ČCE“) pak jsou mi autoritou ti, kdo svým životem do svědčují věrnost Pravdě.

Jiří Schneider, člen synodní rady

Autoritu v církvi vnímám kolektivně. Podľa mňa je úžasné, že cirkev predstavuje nesmierne rozmanitú skupinu. Každý z jej členov do života cirkvi prináša – a prinášať má – svoje osobité dôrazy. Cirkev je vykladačským spoločenstvom ľudí, ktorí svoje osobné príbehy vzťahujú k Božiemu príbehu so svetom. A žiadny z týchto príbehov sa nemal stratiť. V praktickej rovine túto pestrosť zažívam napríklad v živote nášho zboru Praha-Uhřetěves. Som vďačný za hlas každého jedného zo svojich sestier a bratov.

Pavol Bargár, teolog

SYNODNÍ RADA

Z titulů projednaných na zasedáních synodní rady dne 20. 8. a 10. 9. vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada vzala na vědomí zprávu o průběhu a hodnocení zkoušky Gabriely Ďuraškové a udělila jí osvědčení o způsobilosti k ordinované službě výpomocné kazatelky; potvrdila volbu Pavla Klimeše za jáhna v Českých Budějovicích na 60% úvazek a Idy Tenglerové za farářku v Rovečném na plný pracovní úvazek; souhlasila s prodloužením pověření kaplana Dana Petříčka v Armádě České republiky.

Fakulta a bohoslovci, vikariát

Synodní rada souhlasí se zapsáním studentky bohosloví Alžběty Lněničkové mezi kandidáty služby v církvi.

SR jmenuje k 1. 9. 2019 komisi pro vikariát a jáhenskou praxi ve složení: David Balcar, Petr Gallus, Pavel Kalus, Jakub Keller, Iva Květonová, Zvonimír Šorm (předseda do 31. 12.), Jiří Tengler, Magdaléna Trgalová (předsedkyně od 1. 1. 2020), Jiří Weinfurter, Daniel Ženatý (za SR).

Správa církve

Synodní rada jmenovala do Sdružení evangelické mládeže v ČR (SEM v ČR) jako virilního člena na období dvou let Dominika Bláhu.

Vězeňská služba

Synodní rada souhlasí s proplacením příspěvku 5 500 Kč Vězeňské duchovenské péči za 11 dobrovolníků z řad kazatelů, pověřených duchovenskou službou ve věznicích.

Ekumena

Farářka Ivana Fucik ze švýcarského sboru Hasliberg by ráda strávila v některém našem sboru dva měsíce v rámci svého studijního volna. Vyrostla v Liberci a teologii studovala v Basileji a na ETF v Praze. Synodní rada souhlasí s její dvouměsíční praxí během roku 2021 ve sboru v Jablonci nad Nisou.

Gerhard Frey-Reininghaus podal zprávu o návštěvě Durynské církve u příležitosti výměny biskupů; Leonardo Teca z pietní slavnosti k 77. výročí vyhlazení obce Lidice, které se zúčastnil spolu s Janem Kupkou; Olga Navrátilová z jednání rady Světového luterského svazu, kde se zúčastnila mj. setkání žen; Daniel Pfann a Aleš Wrana podali zprávu ze semináře česko-nizozemské pracovní skupiny o sekularizaci, který se konal v Nizozemí.

SR vysílá Olivera Engelhardta od 1. ledna 2020 na období tří let do kanceláře Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE) se sídlem ve Vídni.

Výchova

Synodní rada jmenovala do Celocírkevního odboru mládeže tyto osoby, zvolené celocírkevní poradou zástupců mládeže ze seniorátů:

Alexandru Jacobea, Jana Lavického, Filipa Boháče, Zuzanu Férovou, Tobiáše Potočka, Dominika Bláhu, Filipa Trusinu a Adélu Rozbořilovou a tyto náhradníky: Janu Hofmanovou, Tomáše Juna, Alenu Zapletalovou a Martu Slámovou.

Různé

Synodní rada poskytla na dobu deseti let Nadačnímu fondu křesťanské pomoci sídlo na adrese Jungmannova 9, Praha 1.

Další jednání

Synodní rada se věnovala také zprávám z vizitací, přípravám na ekumenická setkání, hospodářským, organizačním a provozním záležitostem.

DaZ

STŘEDOEVROPSKÁ EKUMENA

Společná deklarace Českobratrské církve evangelické v Česku, Slezské církve evangelické augsburského vyznání v Česku, Evangelické církve augsburského vyznání na Slovensku, Evangelické církve augsburského vyznání v Polsku a Evangelické luterské církve v Maďarsku

„Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého. (...) A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu.“ (Ř 14,17.19)

Během konference s názvem Vytváříme mír, která se konala 16. září 2019 ve Varšavě

- s vědomím spojující historie a geografické polohy a obzvlášť s vědomím krutostí, kterými prošla střední Evropa ve 20. století, 30 let po osvobození od komunistické vlády násilí,
- s odvoláním na společné hodnoty, které jsou zakořeněny v naší křesťanské víře a v našem evangelickém dědictví

a určují naše jednání ve svobodě a odpovědnosti,

- opírajíce se o společenství, které tvoříme v rámci Světového luterského svazu, dáváme najevo vůli k užšímu přátelství a spolupráci těchto církví v daném regionu, abychom svědčili o své víře, naději a lásce, které vycházejí z osvobozující a uzdravující síly Boží lásky, vyjádřené ve vzkrášeném Kristu.
- Chceme přispívat k péči o stvoření a k pokojnému soužití lidí, národů v Evropě. Prohlašujeme, že naše církve podporují principy demokracie a právního státu, protože jsme jako křesťané povoláni starat se o hodnoty, jako jsou pravda, pokoj, svoboda, spravedlnost, milosrdenství, lidská důstojnost a ochrana menšin.

Toto prohlášení znamená:

- Chceme uplatňovat principy práva a demokracie a rozvíjet je také ve svých vlastních strukturách, necháme zaznít hlas církve s prorockým svědectvím.
- Jako děti společného Otce chceme vést dialog v duchu vzájemného respektu a bez násilí. Chceme se zasazovat o pokoj a pěstovat respektující kulturu projevu ve společnosti a také na internetu.

Poslání následovat Krista a šířit jeho evangelium o pokoji a naději plníme ve společnosti, ve které žijeme také péčí a obhajobou vyloučených a ukřivděných. Ať nám dopomáhá Bůh!

Varšava, dne 17. 9. 2019

Daniel Ženatý, synodní senior ČCE

Tomáš Tyrlik, biskup SCEAV

Ivan Elko, generální biskup ECAV na Slovensku

Jerzy Samiec, biskup ECAV v Polsku

Tamás Fabiny, biskup Evangelické luterské církve v Maďarsku

DaZ

Mezinárodní výstava „Tváře – hranice – bratři a sestry“ zavítá také do Česka

Současná politická podoba Evropy je výsledek obrovských změn, které následovaly po první světové válce. V roce 1918 se zejména v jihovýchodní a střední Evropě změnily hranice států. A podobný osud čekal i církve. Jak si ale připomínat takové datum, aniž by se svět musel dělit na vítěze a poražené?

Výstava „Tváře – hranice – bratři a sestry“ se o takovou připomínku společných kořenů snaží a představuje bratry a sestry z rozličných států a společenství. „Celkem téměř pět milionů protestantů monarchie mělo své specifické dějiny toho, jak jejich církve vznikaly, jak byli pronásledováni i tolerováni. Mluvílo se německy, maďarsky, slovensky, slovinsky nebo česky,“ připomínají autoři výstavy.

Rok 1918 znamená pro všechny církve v dotyčných regionech historický zlom. Vytyčením hranic byla dosavadní společenství rozdělena nebo nově sloučena. Poselství výstavy je tedy jednoduché: navzdory politickému posunu hranic křesťané dál zůstávají sestrami a bratry.

Českokobratrskou církev evangelickou v neobvyklém souboru reprezentuje příběh ekumenicky otevřeného teologa Alfreda Kocába, který jako politický disident v době komunismu nemohl své farářské povolání vykonávat. Expozice přitom

podobnými vzpomínkami nevyzdvihuje jednotlivé osobnosti, ale na jejich životních osudech ilustruje především společné zkušenosti církví v posledních 100 letech.

Výstava je vícejazyčná a myšlenku vzájemnosti a partnerství napříč rozdílnými regiony posiluje i její putovní charakter. Ve čtvrtek 7. listopadu od 16 hodin se v pražském kostele U Salvátora (Salvátorská 1, Praha 1) koná veřejná vernisáž. Účast přislíbili iniciátoři výstavy, biskup Evangelické církve a. v. v Rumunsku Reinhart Guib, biskup Evangelické církve a. v. na Slovensku Ivan Elko nebo vrchní církevní rada ze saské církve Martin Teubner. **Jiří Hofman**

KATECHEZE

Seminář pro učitele nedělních škol

Srdečně vás zveme na tradiční podzimní setkání učitelů nedělní školy, tentokrát v Praze, v sobotu 2. listopadu 2019. Seminář je určen jak začínajícím, tak i zkušeným učitelům nedělní školy.

Hlavní přednáška: Čas — načasování — uspořádání času (Kateřina Soudná).

Dílky: Práce s náctiletými — bibliodra-

ma, Davidův příběh (Angelika Pintířová); věkově smíšené skupiny (Eliška Sochůrková); předvedení metody *Godly Play* (Petra Bandhauer); strukturovaná práce s biblickým textem (Eliška Havelková); ukázková hodina z Kréda (Romana Kuboňová).

Přihlášky a další informace: <https://bitly.com/setkani-ns>

CÍRKEVNÍ HUDBA

35. Sbormistrovský kurz

Srdečně zveme (nejen) evangelické sbormistry, nové zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky, církevní

hudebníky a teology na 35. sbormistrovský kurz, který se bude konat ve dnech 22.–24. 11. 2019 v rekreačním středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Zabývat se budeme novou notovou

publikací *Cantate*, která souvisí s přípravou nového Evangelického zpěvníku. Chce posloužit k prezentaci a šíření nových písní v jiném zpracování, než jak budou vytištěny ve zpěvníku a ve varhanním chorálníku, kde bude uveden většinou jednohlas a jednodušší doprovod.

Druhým tématem kurzu je vánoční rumunská vokální tvorba. Některé

rumunské koledy přeložil do češtiny Jaromír Plíšek, bývalý velvyslanec ČR v Rumunsku a Maďarsku, který bude host našeho kurzu.

Nová sestava studentů Semináře církevní hudby Evangelické akademie se pak představí na závěrečném nedělním koncertu, který se uskuteční v kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem.

Zahájení kurzu bude v pátek 22. 11. 2019 v 19.30 hod. v kapli Sola gratia. Poplatek za stravu a ubytování činí 1420 Kč na osobu. Je možné si přibjedenat páteční večeři v ceně 100 Kč.

Přihlášky e-mailem posílejte na adresu: moravetz@e-cirkev.cz do 17. 11. 2019. Nelze se přihlásit jenom na část kurzu. V přihlášce je třeba uvést jméno a příjmení, věk, bydliště, telefon, případně objednat páteční večeři a uvést

preferenci vegetariánské či masité stravy. Odhlášení z kurzu je možné provést do 20. 11. 2019.

Na podhostýnské sboropění se opět těší

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor
moravetz@e-cirkev.cz; 737 506 119

LITURGICKÁ INICIATIVA COENA

Uvedení do křesťanského života bude téma studijního dne v Táboře

Evangelická liturgická iniciativa Coena zve na již druhý letošní studijní den, který se uskuteční v pátek 25. října 2019 v bývalém augustiniánském klášteře v Táboře.

Hlavní téma setkání bude křesťanská iniciace, tedy uvedení do křesťanského života. Účastníci budou v této souvislosti

sdílet zkušenosti s místem a podobami křtu, konfirmace a prvního přijímání sváté večeře Páně ve sborech a farnostech. Do rozhovoru nás uvede Marek Lukášek reflexí přípravy, realizace a recepce nové křtitelnice v českobrodském kostele Nejsv. Trojice.

Studijní den otevře přednáška Martina Grombířka o tzv. finské interpretaci Martina Luthera a jejím dopadu na lutherskou identitu a ekumenické rozhovory.

Setkání začne v 9:30 v prostorách bývalého augustiniánského klášteřa (nám. Mikuláše z Husi 44) v Táboře. Zakončí je eucharistická bohoslužba v kostele sv. Filipa a Jakuba (Pod Kotnovem) od 17:30.

Zváni jsou všichni zájemci o dané téma, případně liturgickou obnovu v ekumenickém horizontu obecně. Přihlásit se je možné u Jakuba Smrčky (tel. 775 047 717, e-mail kuba.smrcka@gmail.com). Více informací včetně časového harmonogramu najdete na www.coena.cz

Karel Šimr

POZVÁNKA

Školení vedoucích humanitárních základů

Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce si vás dovoluje pozvat na školení vedoucích humanitárních základů.

KDY: 16. října 2019 od 9:30 do 14:30
KDE: Diakonie, Belgická 22, Praha 2,
třetí patro

Co se v kurzu naučíte?

- Seznámíme vás s tím, jak funguje humanitární pomoc při povodních a jakou roli má Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce.
- Budeme s vámi sdílet zkušenosti s předchozími povodněmi a vedením humanitární základny.
- Seznámíme vás s tím, jak funguje humanitární základna a jaké jsou povinnosti jejího vedoucího.
- Vysvětlíme vám, jak probíhá nábor a zapojení dobrovolníků do humanitární pomoci a jaká jsou práva a povinnosti dobrovolníků.
- Budeme s vámi mluvit o tématu ochrany zdraví při likvidaci škod po povodních a tom, jakých zdravotních rizik je třeba se vyvarovat.

Přihlašování na <https://povodne.diakonie.cz/vedouci-humanitarnich-zakladen/>

Naděžda Zajko, koordinátorka dobrovolníků
dobrovolnici@diakoniespolu.cz

OZNÁMENÍ

Pozvánka na besedu

– 30 let svobody

Sbor v Brandýse nad Orlicí zve na přednášku s besedou, která se uskuteční v neděli 3. listopadu 2019 v 15 hod. v evangelickém kostele v Brandýse nad Orlicí. **Martin Fendrych – 30 let svobody. Jak jsme s ní naložili?** Moc a bezmoc občanské společnosti od listopadu 1989.

Martin Fendrych je novinář a spisovatel. Počátkem devadesátých let působil

v politice mj. jako náměstek ministra vnitra, byl také redaktor a šéfredaktor časopisu Respekt, nyní působí jako komentátor Aktuálně.cz.

Jaroslav Hubený

Nabídka bydlení v Hořicích

Farní sbor ČCE v Hořicích pronajme farní byt 5 + 1, včetně zahrady a garáže, přednostně členům ČCE, nejlépe rodině s dětmi. Možnost nastěhování ihned. Byt je po rekonstrukci rozvodů elektřiny. Vytápění plynem. Od nájemců očekáváme účast a pomoc v místním sboru. Je možno přijet a byt si prohlédnout.

kontakt: Oldřich Nekvinda (kurátor sboru), nekvindo@centrum.cz, 724 953 041 nebo Gabriela Cardová, gabrielacardova@centrum.cz, 728 876 946.

Nabídka bydlení či ubytování v Pusté Rybné

Sbor v Telecím nabízí od 1. 11. 2019 k pronájmu či ubytování třípokojový byt v přízemí na faře v Pusté Rybné. K dispozici je kuchyň a WC, koupelna, spíž a předsíň, dále vstupní hala, schodiště, chodby a sklep. K faře náleží kůlna, dvůr a zahrada o výměře 1975 m². K bydlení by patřila i starost o kostel, který se nachází hned vedle fary a spolupráce s nájemníky v druhém bytě fary. Nájemné by činilo asi 5000 Kč.

Kontakt: teleci@evangnet.cz

Pozvánka na besedu o péči o porosty

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu se Zdeňkem Drmlou o péči o porosty v pražských chráněných územích a sadech. Beseda se bude konat v úterý 12. listopadu 2019 od 17.30 (cca do 19 h.) v přízemí pražského kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

Jiří Nečas

MOJE CÍRKEV

První den ve Filipce – škole příběhem
Brno, 2. září 2019
foto: Julie Příbylová

Filipka – škola příběhem přivítala první žáky

Cestování po planetách začíná

Dveře dětem z první až čtvrté třídy otevřela v první školní den nového školního roku sedmá škola Evangelické akademie. Jmenuje se Filipka – škola příběhem a sídlí v Brně na Filipínského ulici.

Zahajovací slavnost na školním dvoře

Slavnostního otevření na školním dvoře se zúčastnili děti, rodiče, přátelé školy, partnerský sbor Českobratrské církve evangelické v Brně-Husovicích i představitelé vedení evangelické církve.

první školní den

Po dvou letech příprav a mnohých nejistot se vysněné stalo skutečností. Žáci přišli, učitelky a asistentky jsou připraveny, školní budova svítí čistotou, chodby zaujmou barevnou výzdobou. Třídy jsou označeny jako různobarevné planety a vesmírné cestování za poznáním začíná.

Z kázání synodního seniora Daniela Ženatého, které proslovil při zahajovacích bohosluž-

bách, zněla vděčnost a také důraz na potřebu pravdy a svobody pro společný život ve škole i mimo ni. Po bohoslužbách pro děti i dospělé se žáci seznámili se svými třídami a učitelkami a první školní den se završil divadelním představením Divadla Líšeň *Spoutaný trávou*.

„Od zítřka nahradí slavnostního ducha opravdové učení, napínavé a dobrodružné jako objevitelská plavba. Na ní bude potřeba nejen otevřená hlava, ale také společný duch a chuť táhnout za jeden provaz,“ řekla na závěr slavnosti ředitelka nové školy Ruth Konvalinková. Tak ať se daří!

Jak to ve Filipce chodí

Filipka nabízí alternativní vzdělávací program pro žáky prvního stupně. V každé třídě jsou děti dvojího věku, starší budou pomáhat mladším. Až se škola naplní, povedou každou třídu dvě

ředitelka Filipky Ruth Konvalinková

učitelky a případně asistentka. Počítá se s dětmi s handicapem či se slabším sociálním ►

zázemím. Postupem let se škola rozroste až na devítiletku.

Jeden den v týdnu bude vyhrazen výuce venku, což určitě potěší ty děti, které v předškolním věku navštěvovaly lesní školky. K dispozici je rozlehlý školní dvůr a stodola, která se časem přemění v soubor „ateliérů“, kde si děti budou moci osahat různá řemesla. Počítá se také s venkovní výukou na krásné a velké zahradě spřátelené Střední zdravotnické školy v Brně-Lišni, která patří rovněž do sítě škol Evangelické akademie.

Zřizovatel Filipky je Českobratrská církev evangelická. A proč zrovna Škola příběhem? Hlavní zaměření školy souvisí s českobratrskou úctou k psanému i mluvenému slovu. „Naším cílem je vychovat děti, které budou čtenářsky vyspělé, budou umět kriticky přemýšlet, své

myšlenky vyjádří ústně i písemně a s každým najdou společnou řeč,“ říká Ruth Konvalinková. Více se můžete dočíst na www.skolafilipka.cz.

Daniela Ženatá; foto autorka a Julie Příbylová

ROZHOVOR S PETROU TŘEŠŇÁKOVOU O DĚTECH ÚPLŇKU A JEJICH RODINÁCH

„Homesharing“ v Česku

Sdílená péče o děti s autismem

Petra Třešňáková (*1972) je profesí psychoterapeutka, věnovala se psychoanalýze, biosyntéze a krizové intervenci. V mládí pracovala s lidmi s mentální retardací. Má tři dcery a poté, co se nejmladší Dorotka projevila jako autistické dítě, se vrátila obloukem k problémům, které znala z profesní sféry. Nyní je zažívá ve vlastní rodině. Ve snaze pochopit svět autistů a zároveň pomoci rodinám, které se při péči o tyto děti ocitají v těžkých životních situacích, je dnes vůdčí osobnost a propagátorka „Homesharingu“, projektu sdílené péče o děti s autismem. V následujícím rozhovoru vypráví o svém údělu i o možnosti k této službě se přidat.

Co je autismus či porucha autistického spektra?

Diagnosticky je to neurovývojová porucha, která má velmi pestrý škálu projevů. Případ od případu může vypadat velmi různě. Může mít podobu takzvaně vysokofunkčního autismu, když člověk obvykle nemá narušenou inteligenci, ta bývá naopak v některých oblastech mimořádně vysoká. Tito lidé ale obvykle mají problém porozumět sociálním situacím a komunikaci, nerozumějí světu kolem sebe. Projevuje se to velkou nevyrovnaností vývoje a je nesmírně náročné jim usnadnit kontakt se světem. Na opačném konci škály je autismus doprovázen mentálním handicapem, který může být různě hluboký. Takoví lidé potřebují od svého okolí setrvalou péči.

Ví se, jakou můžou mít tyto poruchy příčinu?

Není to jednoznačné. Pravděpodobně hrají významnou roli nějaké dědičné dispozice, ale zároveň vliv prostředí, ve kterém žijeme, například plošné používání pesticidů. Když se pak nepříznivých faktorů sejde více, zřejmě dojde k poškození nervového systému. Důkazů zatím není mnoho, ale pravděpodobně bychom nárůst poruch autistického spektra mohli zařadit do civilizačních dopadů.

Vy tuto poruchu znáte a zároveň ji zkoumáte velice zblízka, že?

Ano. Máme tři dcery a nejmladší z nich, dnes třináctiletá Dorotka, trpí touto poruchou. Podle výše popsaného rozdělení je u ní autismus tzv. nízkofunkční, navíc atypický, spojený s mentální retardací, i když dnes se už od tohoto popisu upouští. Je totiž možné, že špatně se vyvíjející nervový systém nedovoluje, aby se inteligence projevila, ale vhodnou terapií se dá často alespoň něco postupně změnit. Děti, které se projevovaly jako značně mentálně retardované, se vhodným terapeutickým vedením někdy rozvíjejí a jejich kontakt se světem se zlepšuje. Chci říct, že i když je na první pohled obraz autismu velmi vážný, vždycky se dá situace alespoň trochu zlepšit.

Jak se porucha autistického spektra projevuje?

U nejtěžších případů autistické děti nemluví nebo jen opakuji slova, aniž by je dokázaly smysluplně použít. Verbální komunikace je pak nefunkční, děti jí nerozumějí. Velký problém je komunikace se světem obecně, autista běžnou komunikaci nechápe. Třeba ho oslovíte, něco říkáte, on na vás kouká, jako by vůbec nevnímal. Nebo vás vnímá, ale vůbec nechápe, proč by měl reagovat. Je pro něj těžké se na vás podívat, neví, proč by měl vyhledávat oční kontakt. Pro pečující, hlavně rodiče, je to velmi frustrující. Takto to vypadá, jako že nás dítě neposlouchá nebo ignoruje. Ale ono za to nemůže. Většina autistů je neklidná, někdy až nezvladatelně, a v některých

případech to vede k sebepoškozování. Typické je vnitřní napětí nebo také poruchy spánku. Někteří rodiče říkají, že se projevy neklidu jejich dětí prohlubují ve dnech úplňku, může to být trochu nadsázka, ale nám to tak občas připadalo. Proto my těmto dětem někdy říkáme „dětí úplňku“ a jmenuje se tak i naše sdružení.

A jak se porucha pozná?

Autismus má mnoho podob a u každého dítěte se porucha vyvíjí a projevuje jinak. Některé děti se vyvíjejí zpočátku normálně, ale od určitého věku začnou ztrácet už nabyté dovednosti, vývoj se zastaví nebo se začne propadat do regrese. Přestanou třeba mluvit, ačkoli už uměly, chování

se začne měnit. Často bývá zlom okolo jednoho roku, někdy ale až kolem třetího nebo čtvrtého roku života. Když se ohlédnu za tím, jak to bylo s naší Dorotkou, tak v roce a půl přestala mluvit, ačkoli už trochu uměla, začala být precitlivělá na některé podněty, ztrácel se oční kontakt, objevil se výrazný neklid a přestala spát.

Lze si vůbec představit, jak autistické dítě svět kolem sebe vnímá?

O tom jako rodič dítěte s tímto postižením přemýšlíte neustále. Každé dítě vnímá trochu jinak, takže se nedá zobecňovat. Může se stát, že dítě, které se projevuje třeba jako retardované, některé věci vnímá a chápe správně, jen ►

to nedokáže vyjádřit nebo z našeho pohledu srozumitelně reagovat. Vidím u naší dcery, že některé situace vyhodnocuje dobře, že tam jsou třeba i záblesky humoru. Zároveň navenek ale nereaguje běžným způsobem, často bývá ve velkém napětí a neklidu. Jiné takové děti trpí například obsesivním chováním nebo mohou mít změněné vnímání času nebo oddělené vnímání zvuku a obrazu, které mozek nedokáže spojit. Na některé vjemy nedokážou reagovat hned, ale reagují až s dlouhým zpožděním. Jako kdyby jejich mozek sice smyslové vstupy dokázal zpracovat, ale ne okamžitě, jako je to u zdravého dítěte. Vyhodnocování reality bývá někdy takové „puzzlovité“. Proto možná jsou na skládání *puzzle* a jiné rutinní činnosti autisté často tak dobří. Tak si to představuji. Rozhodně je potřeba zkoušet pochopit, jak autisté vnímají svět, pak jim můžeme mnohem lépe pomoci.

Jak to je s tělesným kontaktem?

Je pravda, že někteří autisté se brání dotekům. Může to být způsobeno tím, že jsou velice citliví a že je to bolí, proto se brání. Přitom o kontakt stojí, ale nedokážou to sdělit. Pro rodiče je velice frustrující, když dítě odmítá mazlení nebo hlazení, ale dají se najít formy kontaktu, aby všichni byli spokojenější.

Co je v péči nejnáročnější, když je v rodině třeba více dětí?

Všechno. Když to vezmu ze své zkušenosti: všechna pozornost je soustředěna na Dorotku, když je přítomna. Musíte ji pořád sledovat, protože je neklidná, pobíhá po místnosti, shazuje věci na zem. Jako by tělo hýbalo s ní a ne ona tělem. Ve vyšším věku se tyto projevy někdy zklidní, což se u nás děje, Dorotce už je 13 let. Ale ještě tak před třemi lety spotřebovala sto procent naší pozornosti. Navíc nemluví, takže musíme odezírat, kdy má žízeň nebo kdy co potřebuje, protože nepohoda se projevuje zvýšeným neklidem. Současně si s ní nejde hrát jako s ostatními dětmi, potřebuje jinou zábavu, ale podněty potřebuje, jinak se neklid taky zvýší.

Zároveň ví, čím si naši pozornost vynutí, začne škodit, a to nechceme. V takovém kolotoči nemáte čas na to umýt nádobí, naložit pračku nebo se bavit se staršími dětmi. Je to velká zátěž pro celou rodinu. Obvyklá rivalita mezi sourozenci

Petra Třešňáková

nepřichází v úvahu a zdravé děti jsou nedosyceny rodičovskou pozorností. A rodiče jsou v tom bezmocní, i když to vidí, protože – co mají dělat.

Jak se to dá zvládnout?

Bez pomoci těžko. Většina rodin se propadne do izolace, protože žije v neustálém napětí a ztrácí kapacitu pro běžný sociální i osobní život. Dítě bývá obtížné pro okolí, neklidné, nevladatelné, někdy i agresivní. Často zůstane péče jen na jednom rodiči, který je vyčerpán. U těžších případů se to nedá dlouhodobě vydržet.

Existují v našem sociálním systému služby, které by rodinám v takové situaci odlehčily? Jsou dostupné?

Odlehčovací neboli respitní služby existují, ale je jich zoufale málo a jsou dostupné jen v některých regionech. Spolek Děti úplňku, ve kterém se s manželem angažujeme, a další organizace, které podporují péči o autisty, dosahují pomalu

dílčích úspěchů. Tyto služby sice přibývají, ale zatím to zdaleka nestačí. Je přitom evidentní, že pokud rodiče autistických dětí nebudou mít možnost občas si odpočinout, podepíše se to na jejich zdraví. Tu péči nelze bez pomoci zvládnout.

Co je největší oříšek?

To je právě ta náročnost péče, hlavně personální. V případě těžších autistů je mnohdy potřeba na jedno dítě jeden asistent či pečovatel, ne jako když má například vychovatelka na starost deset nebo patnáct dětí. Navíc by to měl být pečovatel poučený, obeznámený s diagnózou a projevy konkrétního dítěte, a pokud možno by měl být empatický a stabilní, aby si na něho dítě mohlo zvyknout a nebylo úzkostné.

Jak s asistenty vychází vaše Dorotka?

Dorotka potřebuje vztah. Vnímá u lidí, zda o ni mají skutečný zájem. Potřebuje je znát, aby se s nimi cítila v bezpečí. Může to být profesionál i běžný člověk. Nám kdysi nabídli pomoc naši přátelé, kteří nám odlehčují a berou si Dorotku pravidelně. Jeden kamarád na jedno odpoledne za čtrnáct dní a bývalá Dorotčina asistentka ze školy dokonce jednou za měsíc na víkend. To byla tehdy pro nás zásadní pomoc. Tedy, dodnes je. V obou případech to jsou lidé, které Dorotka dobře zná a oni znají ji, její projevy a potřeby. Je to, jako by jela k tetě nebo strýčkovi, dokonce se tam těší. A my jsme na chvíli vysvobození, oddechne si, vyspíme se, můžeme se věnovat domácnosti, zbytku rodiny nebo práci.

Daří se zformovat nějakou organizovanou pomoc?

Když jsme se s mým manželem začali v tématu autismu více angažovat a upozorňovat na nedostatečnou podporu rodin ze strany státu, zajímalo nás mimo jiné, jak mají zorganizovanou podporu rodin v zahraničí. Jeli jsme do Irska a seznámili se s modelem podpory, založeným na sdílené péči, který v téhle zemi funguje už 30 let. Služba, které se říká *homesharing*, vyhledává lidi, kteří jsou ochotni se zacvičit a pak pe-

čovat o dítě s postižením podle svých možností. Někdo jeden den týdně, někdo půlden za čtrnáct dnů nebo jednou měsíčně na víkend. To je různé. A organizace zajistí zaškolení zájemců, kontakt s vhodnou rodinou a doprovázení v počátcích. Funguje také supervize a poradenství pro všechny zúčastněné.

Co hostitelské rodiny musí nabídnout či splnit?

Ochotu přijmout člověka se zdravotním postižením, v případě našeho českého projektu pak specificky s autismem. Mít pro něho dostatek prostoru, trpělivosti a laskavosti. Musejí také projít přípravným školením a pohovory. Důležité je, aby všichni členové rodiny nebo domácnosti souhlasili s tím, že do ní občas na chvíli přibude

Petra s dcerou Dorotkou

dítě se specifickými potřebami. Kandidáti hostitelství, jak jim říkáme, by měli mít chuť učit se rozumět dětem, které jsou v něčem jiné.

Kdo s nápadem *homesharingu* přišel tady v Česku a kdo jej organizuje?

Poté, co jsme systém na vlastní oči poznali v Irsku, rozhodli jsme se jej zkusit přenést do našeho prostředí. Irští partneři nám poskytli odborné vedení, a tak jsme mohli připravit pilotní ►

projekt, jehož cílem je vyzkoušet, zda může *homesharing* fungovat i u nás.

Co se podařilo, co už funguje?

V první fázi jsme vytipovali rodiny pečující o děti s autismem, vybrali z nich tři a hledali jsme pro ně vhodné hostitelské rodiny. Spolupracujeme s pardubickým Rodinným integračním centrem, které také poskytuje podporu rodinám s autistickými dětmi, a s finanční podporou firmy Avast

dítě v hostitelské rodině

jsme začali společně pracovat na metodice téhle nové služby. Navrhli jsme odborné školení, které zájemce připraví na hostitelství. Vychází z irských podkladů a pak také z metod, které se v Česku používají ve školení budoucích pěstounů. Je ale pochopitelně zaměřeno na péči o děti s autismem.

Je o *homesharing* zájem?

Mezi rodinami s dětmi s autismem určitě, zatím zdaleka nestíháme takový zájem uspokojit. Také veřejnost, kterou se snažíme oslovovat, reaguje se zájmem. Na naše první náborové video se ozvaly desítky zájemců, postupně ale řada z nich odpadla. Zůstalo nám devět rodin s vážným zájmem o hostitelství, které dokončily přípravu a na jaře byly postupně spárovány s rodinami s autistickým dítětem. Snažíme se tenhle

proces co nejvíce usnadnit, takže oproti irskému modelu máme navíc ještě adaptačního průvodce, který chodí do primární rodiny, zjišťuje vše o dítěti a jeho zvyklostech a pak doprovází dítě nějakou dobu i v hostitelské rodině a zaškoluje její členy. Začíná to fungovat. První samostatný český *homesharing* je zde! A my máme radost, že se nám potvrzuje, to, co nám Irové říkali – totiž, že tato metoda představuje obohacení pro všechny zúčastněné. Rodina postiženého dítěte si odpočine, ono samotné si buduje nové vztahy a hostitelé získávají novou zkušenost, životní perspektivu a pocit smyslu.

Co plánujete dál?

Teď na podzim se chystáme najít hostitele pro dalších deset rodin dětí s autismem, které právě vybíráme. Budeme potřebovat spoustu hostitelů, kteří mají chuť pomáhat, na oplátku jim nabízíme odborné provázení a možnost být součástí něčeho nového. Právě teď zahajujeme novou náborovou kampaň, jejíž tváří bude herečka Eva Holubová. A rozvíjíme také spolupráci s dalšími organizacemi, jako je Národní ústav pro autismus nebo již zmíněné pardubické Rodinné integrační centrum. Odlehčení pro rodiny dětí s autismem je víc než potřeba a je dobré na tomhle úkolu pracovat společně.

Je možné pomoci? Kde lze získat více informací?

Ano. V době, kdy toto číslo vyjde, bude už spuštěný samostatný web *homesharingu*, který najdete na www.homesharing.cz. Tam bude možné se přihlásit jako zájemce-hostitel přes kontaktní formulář, nebo podpořit projekt finančně. Všechny zájemce nezávazně pozveme na *homesharingový* večer, kde se dozví vše potřebné, poslechnou si zkušenosti stávajících hostitelů a budou se moci na cokoli zeptat, aby si své zapojení mohli co nejlépe rozmyslet. A v tomto čísle Českého bratra máme i plakátek s nejdůležitějšími informacemi a kontaktními údaji.

připravila Daniela Ženatá;

foto: archiv spolku Děti úplňku

Vzpomínka na sametovou revoluci

Na počátku sametové revoluce jsem byl v Praze na synodu ČCE jako čerstvě zvolený poslanec za liberecký seniorát. Synod se konal v kostele vinohradského sboru; projednávalo se mnoho věcí, proto se v pátek 17. listopadu zasedalo dlouho do večera.

Něco se děje

Před desátou hodinou večer dorazil Petr Payne, požádal předsednictvo o slovo a informoval synod o násilnostech, které právě proběhly na Národní třídě. Synodálové ihned o věci jednali a zformulovali nesouhlasný text, který synodní

senior Josef Hromádka odeslal telegraficky ještě ten večer předsedovi vlády Adamcovi. Když zasedání skončilo, šel jsem spolu s některými přáteli ze synodu do bytu pražských Kellerů v Pařížské ulici, kde již bylo plno dalších, kteří měli o dění na Národní informace, bylo tam i několik mladých lidí, kteří tam byli zbiti.

Dlouho se během noci jednotlivá svědectví zpracovávala do zprávy, kterou jsem druhý den ráno na synodu přečetl, osobní svědectví předneslo i několik účastníků dění na Národní. Synod o násilnostech jednal a usnesl se na protestním svolání, spojeném s požadavkem potrestání a odvolání odpovědných funkcionářů. Svolání bylo odesláno na nejvyšší místa tehdejší ČSSR.

Změny se začínají rýsovat

Abych si osvěžil vzpomínky na veřejné výstupy sobotního jednání synodu, přečetl jsem si nyní znovu

příslušný text v publikaci Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu, zpracované Peterem Dinušem a nazvané „Československá církev evangelická v agenturním rozpracování StB“. Text se nachází na str. 46 pod čarou a vychází ze záznamu StB o jednání synodu. Záznam zcela jistě vznikl z hlášení informátorů. Mimo jiné jsem se dočetl, že v návaznosti na protestní prohlášení byl přijat doplněk k poselství XXVI. synodu ČCE, který se týkal veřejného života a společnosti a současně byly schváleny následující návrhy:

- nechť Federální shromáždění zruší v nové ústavě ČSSR vedoucí úlohu KSC
- nechť jsou propuštěni političtí vězni a redaktoři Lidových novin Jiří Ruml a Rudolf Zeman
- nechť je povolen nezávislý tisk
- nechť je zaslán protest Generální prokuratuře ČSSR a Federálnímu ministerstvu vnitra z důvodu překročení pravomocí StB a porušení „socialistické zákonnosti“ ovlivňováním a výslechy synodálů před XXVI. synodem ČCE
- nechť proběhnou další jednání synodní rady s představiteli ministerstva národní obrany s cílem prosadit možnost odmítnutí základní vojenské služby z důvodu svědomí
- nechť odebrání státního souhlasu pro výkon duchovenské služby je možné jen na základě pravomocného odsouzení pro trestný čin a nechť jsou z tohoto pohledu přehodnocena dřívější odebrání státního souhlasu.

Moje poznámka: V dnešní době se ony požadavky nemusí zdát nijak mimořádné, ale tehdy to byl projev statečné svobodomyšlnosti na synodu přelomu vládních.

Doma v Rumburku estébáci ještě fotografují

V sobotu odpoledne, když synod skončil, jsem jel domů, do Rumburku. Tam jsem ještě večer navštívil Ivana Kožíška, disidenta, který byl již dříve osm měsíců ve vězení, protože v roce 1980 sepsal petici na podporu sociálního demokrata Rudolfa Battěka, uvězněného komunisty na pět let. Ivan na primitivním rozmnožovacím stroji již vyráběl letáky, jimiž svolával demonstraci na hlavní rumburské náměstí. Domluvili jsme se, co tam budeme říkat. Na demonstraci přišlo hodně lidí, mluvili jsme tam s Ivanem Kožíškem o tom, co se stalo a dále děje v Praze i o potřebě demokratizace Československa.

Při této první demonstraci nás ještě estébáci fotografovali. Ale rychle, během několika dnů, se situace změnila a představitelé starého režimu ztráceli vliv. Mně i mým přátelům bylo jasné, že by se mělo vytvořit rumburské občanské fórum, kde by byl větší počet lidí z města. Když několik dní po první demonstraci probíhalo v jednom velkém sále veřejné shromáždění, poslouchal jsem zvědavě řečníky, kteří si jeden po druhém brali slovo. Chtěl jsem mezi nimi vybrat několik lidí, kteří by vznikající občanské fórum doplnili, stejně tak učinili i ostatní zakládající členové, a tak vznik-

lo v Rumburku občanské fórum, které mělo pět představitelů: PhMr. Jiří Matějček (synovec psychologa Dr. Matějčka), RNDr. Josef Ježek (později poslanec v parlamentu), JUDr. Oldřich Voženílek, Jiří Pauer a já.

Občanské fórum založeno

Činnost občanského fóra byla mnohostranná, zprvu šlo o zprostředkování informací z Prahy, o organizování veřejných shromáždění (včetně pozvání herců a dalších osobností) a také o právu stávky, potom o faktické převzetí moci ve městě při tak zvaných kulatých stolech (kde se stala vynucená výměna funkcionářů národního výboru), následovalo začlenění občanského fóra jak do městské politiky, tak do širšího politického dění. Začaly se připravovat svobodné volby.

Celý rok, až do našeho odchodu z Rumburku na podzim 1990, jsem se městské politiky účastnil, zabíralo mi to sice dost času, ale bylo to zajímavé a věnoval jsem se tomu rád. Nicméně farářování tím trpělo, bylo mi jasné, že s politikou musím přestat, neboť farářem jsem chtěl zůstat; vyřešil jsem to odstěhováním do Dvora Králové nad Labem.

Vojen Syrovátka;

ilustrační foto Pavel Capoušek

CESTOVÁNÍ ZA KRAJANY NA UKRAJINU

Moudré ženy a tencí muži na Ukrajině

Vědomí malých dějin uplynulého století

Kdybych se narodil před sto lety... mohl bych se jako typický Čechoslovák ocitnout ve velmi odlišných prostředích. Bydlel bych v Čechách, na Ukrajině – teda vlastně v Polsku, v Rusku, nebo úplně jinde, někde v Sasku, v Lužici? Mluvil bych česky, německy, pár slov polsky, trochu rusky, nebo srbsky? Byl bych katolík, pravoslavný, luterán, nebo přesvědčený komunist? Zažil bych na vlastní kůži sled hla-

domorů, návštěv hladových armád, prošel bych nesmyslně krvavou Duklou či dojel tankem až na nádvoří Pražského hradu? Měl bych minimálně jednoho sourozence, který by se nedožil konce dětství. Ve 14 letech by mi umřela máma na souchotiny. Měl bych určitě velkou rodinu, několik tetiček, zástup sestřenic a bratranců. K nim bych chodil pro mléko a klobásy, oni k nám zas pro brambory. Táta by byl učitel a dě-

deček ruský velitel věznice v nedalekém městě. Od Lužických Srbů přes volyňské Čechy až po Rusy a Němce – všechny člověk najde ve své rodině v posledních generacích. Celé to krásné dvacáté století... ještě že člověk nikdy neví, co ho čeká – jak zpívá skvělý český básník ve svém nejlepším období.

Takto ze široka jsem musel začít, když mám sdělit několik střípků z letošní srpnové pastorační cesty do českých sborů na Ukrajině. Protože tohle vědomí malých dějin uplynulého století mě na této cestě provázelo, ponoukalo ke vzpomínání a pátrání.

Cesta daleká

Cesta přes historické Sedmíhradsko a Moldavsko včetně Podněstří byla pro mě i cestou zpět dějinami. Člověk potkává místa a vůně, které se podobají těm zasutým starým vůním z dětství a prázdnin u babiček. Konečně bych věděl, na co se jich zeptat, ale už to nejde. Tak musí člověk vyrazit zpět, kde je ještě kus toho opravdického

Miroslav Pfann a sestry ze sboru ve Veslynivce

starého světa, a musíte se ptát tam. Když vám navíc v žilách koluje volyňská krev, jedete přibližně směrem, kde se odehrály asi nejdramatičtější události vašich malých rodinných dějin.

Kolegou a průvodcem mi byl farář Mirek Pfann, který má naše české sbory na Ukrajině v současnosti v duchovní správě. Navíc je po mamince též Volyňák. I když až na Volyň jsme tentokrát nedojeli. „To musíte, chlapci, koukat, kde tankujete...“ pokáral nás právem synodní senior po návratu. Abyste zas nezadřeli motor celocírkevního vozu! Tak to myslel.

Tomáš Vítek u „bábušky“ na dvorku

Cestou jsme stihli vypátrat českou vesnici Holuboje na (dnes proruský smýšlejícím) jihu Moldavska, podívat se do Dubasar v Rusy okupovaném Podněstří, kde žilo mnoho českých rodin, a najít české stopy v další původně české vesnici na Ukrajině, v Malé Alexandrovce nedaleko Kotovsku. Především jsme však dojeli do našich českých evangelických sborů v Bohemce, Pervomajsku a Veselynivce. Navštívili jsme desítky lidí. To kolega Mirek Pfann umí výtečně. Prostě si sedne a poslouchá, co lidé povídají. Já už bych si šel lehnout nebo si šel radši prohlédnout zemědělskou techniku, ale to on zas, že ještě musíme navštívit tamtu babičku.

Příroda versus civilizace

Moldavsko i Ukrajinu v posledních letech velmi poznamenává vylidňování. Do všech směrů lidé emigrují, vesnice zanikají a příroda je ►

postupně pohlcuje. To mě naplňovalo nadějí, že se nemusíme o Zemi obávat. Odkud lidi odejdou, to časem všechno příroda spolkne nebo začne znova a po svém. Lidé nezachraňují vlastně přírodu, nýbrž sebe. Příroda je přece mnohem silnější než civilizace. Nepostřehnutelná bakterie kosí velké statné muže. Voda a stromy rozebírají staré domy a smějí se zašlé slávě vystavěných chalup a rozlehlých kolchozů.

Tak úrodnou půdu, jako na je Ukrajině, zemědělci v Polábí (!) nikdy neměli a nebudou mít. Takové podmínky pro pěstování vína jako v Moldavsku nikdy neměli moravští vinaři. A přesto jen během posledních 100 let bylo v dějišti této plodné krajiny tolik hladomorů. Nějak se to nedá pochopit.

Český živel se vytrácí

Osudy českých vesnic na východ od nás se odvíjejí podobně. Na některých místech jsou Češi už jen na hřbitovech, místy pár jednotlivců, někde ještě doznívá spolkový život, české kroužky na školách a hubené pěvecké sborečky. Kdesi se osídlení zcela vytratí, jinde tradice zakladatelů obcí vytlačí národnostní většina. Ve vesnicích s našimi sbory akceleroval současnou vlnu emigrace program českého státu na repatriaci Čechů žijících na Ukrajině. Mnozí odešli, další se chystají.

Ukrajina není rozhodně chudá země! Museli bychom dlouze vysvětlovat a diferencovat, co všechno znamená a neznámá být chudý. Ekonomické měřítko vyjádřené částkou peněz, kterou člověk má na živobytí, je velmi nepřesné. Lidí, kteří obracejí každou stokorunu a žijí na doraz, je u nás taky dost, i na západ od nás. Na ukrajinském venkově se lidé živí sami ze svých

chovů a výpěstků, podobným způsobem, jak to probíhalo před několika desetiletími u nás. Jen mají i v té malé Veselynivce dnes lidé navíc koupelnu, internet a mobily.

Odejít, nebo neodejít?

Za čím lidé z Ukrajiny utíkají do Polska a Česka a dál? Bere se zpravidla, že je to jasné, ne? Mít se líp. Žít bohatším životem. To znamená většinou ztratit rodinné vazby, oslabit fungující vztahy a získat statut pracovníka druhé kategorie v zemi, kde se pohostinnost dávno nenosí. Mladí lidé lehčeji naváží nové vztahy a tím snad získají skutečné bohatství – nové přátele, lidi, kterým se můžete vyplakat a kteří vás podrží v nouzi. Proč odcházejí lidé v důchodovém věku? Mnohdy za dětmi a vnoučaty. S právem na malou penzi. Bohatství, za kterým jdou, jsou rodinné vztahy nablízko.

Když dorazíte do Veselynivky, zažijete venkovský pocit, jak se vám to nikde u nás nepovede. Svoboda, země, jídlo, pití, staré ženy v zástěrách, dobytek a vy sami. Když člověk žije u nás mezi obchodními centry, klinikami fakultních nemocnic, kiny, divadly, tělocvičnami a fakt zábavnými parky pro děti, nemusí vám za celá léta dojet, že žijete jako idiot. Ve Veselynivce jste svobodný, najedený a sám se sebou. Buď to se sebou vydržíte i bez internetu, nebo začnete pít, nebo vás začne cosi bolet a to už si tělo říká o návrat do léčebny nákupních center a špičkových ordinací.

Moudrost věku

Moudré staré ženy. To je relikv z dětství, který tu a tam prý najdete ještě i u nás. V českých vesnicích na Ukrajině jsem si na ně vzpomněl a znova

je zažil. Stáří a moudrost, spočívající v umění žít a přežít. Mládi a bláhové touhy většinou vycestovaly. Velké moudré ženy zůstávají. Do široka rostlé matky, které umí nakrmit i kázat. Muži jsou tenci, v kostele je potkáte naprosto

výjimečně. Nejspíš kdesi pracují nebo pijí, eventuálně leží na krchově.

Vidím to jako dnes: šťastného sebe, ženu a děti a „volyňské“ nebe; ještě že člověk nikdy neví, co ho čeká.

Tomáš Vítek

ÚSTŘEDNÍ CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ

Právní služby

Aby vše bylo po právní stránce v pořádku

V právním státě je mnoho závazků i služeb postaveno na smlouvě. Dřív stačila ústní dohoda a podání ruky, dnes slouží ke stejnému účelu mnoho papírů s razítky a podpisy. Aby vše, za co naše církev a její vedení nese zodpovědnost, probíhalo podle platných zákonů, má na starost právník Adam Csukás. Současně se věnuje také církevnímu právu v minulosti i v současnosti. Zeptali jsme se ho, co všechno k jeho právní agendě patří.

Potřebuje vůbec církev právní služby?

To je poněkud sugestivní otázka! Ty jsou při výslechu zakázány. Čas od času potřebuje právní služby každý z nás. Církev, která zřídila několik set právnických osob, která zaměstnává několik set lidí a vlastní nemovitý majetek, je však potřebuje poměrně často. Nicméně je tu otázka, zda musí zaměstnávat v ÚCK právníka. Rozhodně ji to však takto vyjde levněji.

Co řešíš v ústředí církve nejčastěji?

Právník v ÚCK poskytuje právní servis synodní radě, kanceláři, a podle možností též dalším právnickým osobám v církvi, zejména sborům. Práce je překvapivě mnoho a je velice pestrá. Kontroluji všechny smlouvy, které církev uzavírá, část z nich sepisuji. Zpracovávám

podklady pro jednání synodní rady z právní oblasti a pravidelně se účastním jejich zasedání. Podílím se na zpracování agendy kolegů z ÚCK. Zabývám se tudíž nájmem bytů, povoláváním kazatelů, tvorbou vnitřních směrnic, stavebními záležitostmi atd. Občas mi na stole přistanou i zcela specifické dotazy, např. na tlecí dobu na hřbitovech, vlastnictví kanalizačních přípojek a vedení vysokotlakých plynovodů. A nedávno jsem se stal pověřencem pro ochranu osobních údajů – k tomu jsem přišel jako slepý k houslím.

Jak má církev zajištěnu zrovna ochranu osobních údajů?

Myslím, že dobře. Synodní rada na základě zmocnění synodu přijala směrnici o zpracování a ochraně osobních údajů, která je závazná pro všechny sbory i pro ústředí. Sborům jsem zaslal k této problematice několik zásilek, včetně návodu a vzorových dokumentů. Mám na starosti ochranu osobních údajů v ÚCK, pochopitelně dostávám i dotazy ze sborů. Myslím, že jsme „akci GDPR“ zvládli uspokojivě.

Jak vypadá právní pomoc sborům?

Vzhledem ke svému částečnému úvazku v ÚCK mám žel v tomto smyslu pouze omezené možnosti. Přesto se o to snažím. Právní pomoc tkví zejména v poradenství, usiluji o to navigovat sbory právním močálem. Pokud se nejedná o příliš komplikovanou záležitost, mohu ►

obvykle daný problém sboru i vyřešit nebo alespoň řešení navrhnout. Není však v mých silách sepsovat pro sbory rozsáhlejší smlouvy nebo je zastupovat před soudy nebo jinými orgány veřejné moci.

S čím se sbory obracejí nejčastěji?

Často jde o věci týkající se nemovitostí – jejich prodej, koupi, nájem, pacht. Obracejí se však i ve věcech církevního práva, pokud potřebují poradit ve věci církevního zřízení a církevních

řádů. V poslední době se sbory spolupracují i ve věci opravy chyb v katastrálním operátu – nemovitý majetek je v některých případech podnes napsán na právnické osoby, které neexistují nebo přísně vzato nikdy neexistovaly.

Existují 30 let po revoluci ještě nevypořádané majetkové vztahy ohledně hřbitovů, nemovitostí či polností v majetku sborů nebo celé církve?

Ano, existují. Právě hřbitovy patří k nejčastějším případům, což je pochopitelné. Správa hřbitovů byla v roce 1955 zestátněna: přešla na národní výbory, dnes hřbitovy spravují obce. Sborům zůstalo pouze tzv. holé vlastnictví. Na některé hřbitovy se dokonce zapomnělo. A tak jsou často napsány na roztodivné právnické osoby. V katastru nemovitostí nalezneme „Protestantskou

zádušní obec“, „Církevní spolek augsburského vyznání“, „Církev evangelickohelvíckého vyznání“ nebo prostě „Českobratrský evangelický hřbitov“. Ostatní případy jsou vzácnější. Někdy je však majetek napsán na „Českobratrskou evangelickou školní obec“. Z hlediska historických církevněprávních předpisů je zcela jasné, že jde o majetek sborů naší církve, avšak přesvědčit o tom stát dá někdy hodně práce.

Bylo/je hodně práce s majetkovým vyrovnáním?

Bylo. V tomto ohledu byla v církvi vykonána ohromná práce. Od ledna 2018, kdy jsem do ÚCK nastoupil, jsem se však setkal pouze s několika „dobíhajícími“ případy, kterými se zabývají především advokáti, s nimiž sbory a ústředí spolupracují.

Jak vypadá spolupráce s poradním odborem organizačním a právním?

Právnik ÚCK je jakýsi „styčný důstojník“ mezi synodní radou a tímto odborem. Já jsem člen tohoto odboru – připravujeme návrhy na změny církevního zřízení a církevních řádů, které projednává synodní rada a později synod.

Nedávno jsi složil rigorózní zkoušku, nyní jdeš dopisovat disertaci do ciziny. Co tě na právníčině vlastně baví?

Ve svém studiu se zabývám dějinami církevního zřízení ČCE. Někdy je to přímo napínavé! Baví mě prohrabávat se v archivu starými spisy, skládat střípky do většího celku. Mám radost, že zároveň mohu své právněhistorické znalosti občas využít i v praxi. Myslím, že pokud jde o církevní zřízení a církevní řády, je nezbytné, abychom dříve, než přistoupíme k jejich změně, prozkoumali jejich historické pozadí. V ÚCK mě rovněž baví řešit právní problémy, které přináší dynamická současnost. A ačkoli právníci nemají ve společnosti o moc lepší pověst než celníci v evangeliích, těší mě, když mohu někomu pomoci.

připravila Daniela Ženatá

Levitace Kunzárny – aneb roubení obnoveno!

Z komína se po čtvrtstoletí zase kouří

V únorovém čísle Českého bratra jsem čtenáře informoval o plánech spolku SEM (Spolek evangelické mládeže) Přátelé Herlíkovic na rekonstrukci tradiční krkonošské chalupy, tzv. Kunzárny. Dnes mohu napsat, že zásadní krok k obnově tohoto objektu, výměna poškozené části roubení, se podařilo uskutečnit. V neděli 21. července jsme po čtyřech týdnech práce slavnostním zatlučením malého špalíku do roubení výměnu trámů dokončili.

Doufáme, že naše jména na špalíku a letopočet si přečtou naši potomci nejdříve za 100 let! Při výměně celkem devíti trámů, dlouhých až devět metrů, jsme se pořádně zapotili. Bez šikovnosti našeho tesaře Mirka Kycelta bychom toho ale nikdy nedosáhli. Mirek dokázal vysekat dokonalé spoje, aby jednotlivé trámy do sebe přesně zapadly. Svoji šikovností zaujal i majitele okolních chalup, a již má

Je to ale běžný stavební postup, takže vše dobře dopadlo a dům zase pěkně sedí na základech, které jsme také vyspravili.

Koncem srpna a v září jsme pak práce dokončili novým nátěrem a provedením výplně mezi trámy. Použili jsme možná více než 100 let starou hlinu, vybouranou z podlahy v jiné dřevostavbě, kterou stačilo jen namočit. Je to tak zcela recyklovatelný

trámy vyměněny, v kamnech zatopeno

a dokonale pružný i plastický materiál, který i díky slámové výplni přenáší tahová napětí a pohyby dřeva daleko lépe než novodobé, běžně používané vápenocementové malty.

Znovu topíme

Další důležitou záležitostí letošního léta byla stavba komína, kterou provedl Jirka Holec ze sboru v Křížlicích. Osadili jsme i nová kamna a po čtvrtstoletí jsme v objektu zase zatopili! Všechny práce jsme zahájili již koncem června při česko-německém řemeslném workcampu spolu s dobrovolníky. Roubení včetně stavby komína stálo přibližně 200 000 Kč, dalších skoro 100 000 jsme utratili za ubytování a stravu ►

Kunzárna levituje

tak v okolí zakázky na několik let dopředu. Nám pak slíbil příští rok udělat novou podlahu.

Na začátku, když chalupa stála jen na ocelových a dřevěných podpěrách, zajištěných hydraulickými hevery, se nám trochu tajil dech z obavy, aby se levitující chaloupka na kuří nožce celá nesunesla.

v Horském domově, a to zejména během již pátého ročníku česko-německých pobytů, spojených s oslavou výročí kostela. Finanční prostředky získal spolek z darů, díky menší půjčce a z dotace Česko-německého fondu budoucnosti.

Pokud můžete přispět na náš transparentní účet č. 2700264997/2010, předem vám děkujeme. Dárcům nabízíme v krkonošské chalupě výhodnější ubytování. Pokud se uzavře další dohoda se synodní radou, chalupu bychom rádi do tří let otevřeli jako jednoduchou stylovou horskou chalupu s malou expozicí o historii Herlíkovic.

Herlíkovice a středisko Horského domova vedle krásného secesního kostela slouží i jako živá paměť dějin naší církve od konce druhé světové války a osídlování pohraničí po vysídlení Němců. To ostatně vyjadřuje i jméno Kunzárna

po národních správčích zkonfiskovaného německého majetku Alexandrovi a Janě Kunzových, přesto, že se dějinami možná jako „zlatokopové“ z pohraničí jen mihli a chalupu vlastnili pouhé dva až tři roky. Původní majitel Laurenz Fischer, vyhnaný v květnu roku 1946, byl uveden v katastru jako majitel již v roce 1905. Manželé Kunzovi pak v roce 1950 prodali objekt naší církvi; příští rok to tedy bude již 70 let. Církev chalupu používala k rekreaci až do devadesátých let minulého století, kdy byla uzavřena. Náš spolek se o její obnovu zasazuje od roku 2010. Od března letošního roku je chalupa jako tradiční horský dům zapsána i v seznamu kulturních památek, což vyjadřuje respekt k architektuře i bohaté historii místa, jakož i k práci evangelické církve v pohraničí.

text i foto Jan Kirschner

LETNÍ POBYT V TÁBOŘE J. A. KOMENSKÉHO V BĚLČI NAD ORLÍČÍ

Církev živě

Vyhledávej pokoj a usiluj o něj (Žalm 34,15)

Předkládám shovívavému čtenáři několik osobních dojmů z týdne pořádaného Evangelickou misí. Sedmi dnů v Bělči jsem se zúčastnila poprvé a doufám, že – s pomocí Boží – ne naposledy, vždyť společenství kurzu nás všechny obohatilo

- rozjímáním Michala Šourka nad Kázáním na hoře
- moudrostí a humorem Zdeňka Susy
- kytarou Slávka Klecandra
- ekologickým poučením Marka Drápalá
- radostmi a starostmi v práci synodního kurátora Vladimíra Zikmunda
- spontánním zpíváním s Martinou Pecnovou
- profesionálním nácvikem zpěvu kantora Ladislava Moravetze
- psychologickými radami Ireny Hrabincové (dříve Kuldové)

- autorským čtením Parabible v podání autora Alexandra Fleka
- nočním kinem, vedeným Petrem Chlápkem.

Trochu podrobněji:

Text o blahoslavenstvích je uveřejněn na webu evangelického sboru Praha-Jižní město. Zdeněk Susa zopakoval motto „Neulevilo-li se nemocnému po rozhovoru s lékařem, pak nemluvil s lékařem“ a opět utvrzoval v přesvědčení, že člověk je tělo a duše. Navíc přidal úsměvnou kapitolku o pivu.

Marek Drápal varoval před značkami Domes-tos a Savo. Dal praktické rady, jak se každý z nás může podílet na ekologii (omezit jízdu autem, konzum, teplotu v bytě; pěstovat i ve městě – třeba na balkoně – zeleninu).

Okouzčil mne výlet do Kunvaldu s bohoslužbami v domku „Na sboru“, připomínajícím podobné

stavení, kde se v 2. polovině 15. století začala scházet Jednota bratrská.

Zasáhl mě výlet do Neratova. Tam jsem zažila pocit zázraku, spíše znamení – slovo zázrak v biblické řečtině neexistuje a je vyjádřeno výstižněji slovem *semeiôn* = znamení. Poutní kostel v Neratově totiž vstává z popela, navíc opatřen skleněnou střechou, aby bylo vidět nebe. A při naší návštěvě bylo nebe nádherně modré... Na výzdobě interiéru se podílel brněnský výtvarník Karel Rechlík. Splnilo se tedy úsilí Mons. Josefa Suchára (zemřel 2007), aby kostel byl zachráněn. Slouží nejen handicapovaným lidem.

Dalším zážitkem určitě nejen pro mě se stalo inspirující vystoupení mládeže Ten Sing, předávající elektrizující energii. Zpívali a tančili se strhujícím elánem mládí.

všichni spolu

O mladší členy nebyla na táboře nouze: miminka, děti předškolní i školní, korejské děti od Jákobova žebříku, které se postaraly o dojemné divadelní představení. Všechny děti excelovaly dvakrát: při upravené pohádce O neposlušných kůzlátkách a při parafrázované pohádce O Sněhurce, resp. Sněhurkovi, který oživí spící princeznu biblickým: Vstaň a chod'!

Čtenáři uvítali možnost zakoupit si různé knihy u Zdeňka Susy, Michala Šourka i Alexandra Fleka. Při jeho autorském čtení Parabile mnozí účastníci ocenili, jak Alexandr Flek coby autor přijal kritické

postoje ze strany posluchačstva (já se ke kritice také přidávám).

Všichni jsme cítili radost z nových i starých setkání, rozhovorů, vzpomínek. Všem organi-

Korejský den

zátorům patří velký dík, v první řadě vedení v čele s Radimem Žárským, Janou Horákovou a Petrem Chlápkem a také milému a ochotnému personálu. Ale především dík modré obloze a v ní tomu Nejvyššímu...

V roce 2020 na shledanou. A do té doby pokoj a dobro – *pax et bonum*.

Hana Svobodová, členka sboru v Praze-Nuslích;

foto Radim Žárský

Alexandr Flek a Parabile

CÍRKEVNÍ HUDBA

Ohlédnutí za varhanními kurzy v Sola Gratia

Muzikantské nadšení spojuje

Ráda bych se s vámi podělila o nezapomenutelné chvíle, které jsem letos v létě prožila při varhanním kurzu v Bystřici pod Hostýnem v krásném prostředí vily Sola Gratia, kam se v prvním srpnovém týdnu ve dvou etapách sjelo více než dvacet účastníků středního věku a mládeže.

Já jsem se jako jediná účastnila kurzu poprvé, a proto jsem cestovala s velkou zvědavostí a zároveň obavami, jak vše zvládnou, protože ve hře na varhany patřím k začátečníkům. Mé obavy byly naprosto zbytečné. Setkáním jak s personálem, tak s dalšími účastníky a především s Ester a Ladislavem Moravetzovými, kteří kurz již několik let vedou, ze mě nervozita a tréma spadly.

Na kurzu jsme byli rozděleni do skupin a střídali jsme se v nácviu hraní na varhany v kapli Sola Gratia i ve městě v základní umělecké škole. Všichni společně jsme se vždy sešli při ranní a večerní pobožnosti, a kdo měl chuť, mohl doprovázet společný zpěv.

Součástí kurzu byl také výlet do kostela v Rajnochovicích, kde jsme měli možnost zahrát nacvičené skladby na místní varhany.

Během kurzu jsme všichni získali velmi cenné informace, jak s doprovodem písní při bohoslužbách pracovat, ale také pomoc, radu a slova povzbuzení.

Velké poděkování rozhodně patří především manželům Motavetzovým, kteří se nám všem plně věnovali. Prožili jsme díky nim báječné chvíle v úžasném společenství s radostí ze společné víry a s nadšením pro hudbu.

Vy, kteří jste někdy váhali, nebojte se a do dalšího kurzu se v příštím roce určitě přihlaste.

za všechny účastníky kurzu

Kateřina Novotná, sbor v Bučině

OZNÁMENÍ

Hra na varhany

Je vám 65+ a hráli jste někdy na hudební nástroj? Na klavír nebo varhany – a třeba jen pro sebe, pro radost? Můžete to zkusit znovu a procvičit si svoje prsty, mysl, ale i nohy.

Od září 2019 otvírám v Praze na Vinohradech výuku hry na varhany – jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší.

Zájemci, kontaktujte mě: Mgr. Václav Peter, mobil: 606 859 222;

e-mail: org-peter@volny.cz; www.vaclav.peter.cz

Sčítám tvé dary

4. října uplynul rok od úmrtí Pavla Smetany

Před rokem jsme se v pražském kostele u Martina ve zdi rozloučili s bývalým synodním seniorem Pavlem Smetanou, významnou postavou porevoluční transformace života církve i české ekumeny.

Pavel Smetana byl potomek protestantů, kteří museli v době násilné rekatolizace opustit vlast. Jeho rodina patřila k tzv. reemigrantům, kteří se vrátili do Čech po první světové válce z polského Zelova. Snad proto byl tak citlivý na

Sčítám tvé dary

*Sčítám tvé dary rozváté v mém žití
Jak vzpomínky, jež vzpomínce se brání.
Jen ty znáš žízeň duše utišiti,
Očím jas vrátit dotykem svých dlaní.*

*Vím, jsem kmen nachýlený, třtina nalomená,
Studnice vyschlá, stín, jenž s nocí splývá.
Dech růže sáronské je vůně tvého jména
A rozpálená tvář se ve tvém stínu skrývá.*

jákýkoli útlak, ať už náboženský, nebo politický.

Sloužil ve sborech v Lounech, Hošťálkově a Praze-Libni. Jako teolog-bibliista a znalec hebrejštiny se podílel v sedmdesátých letech na ekumenickém překladu Bible. Působil také jako člen synodní rady ČCE, v roce 1991 byl zvolen synodním seniorem a v letech 1995–2000 zastával funkci předsedy Ekumenické rady církví. S manželkou Zdenou vychovali tři dcery.

V poezii, kterou psal, máme zachovány plody jeho citlivé povahy. Jeho víra ho vždy vedla pod Kristův kříž a k druhým lidem. Za tohoto mimořádného člověka a bratra Pánu Bohu děkujeme.

*Mým kulhajícíím krokům jsi dal křídla,
Nenechals bloudit svoje vzpurné dítě.
Mé strážní otevřel jsi pravdy zřídla,
Skřívánčí trylek sládl na úsvitě.*

*Tvou blízkost zřel jsem ve svém osamění,
I v očích všech, jež jsi mi daroval,
Vyprahlou mysl vyučil jsi snění,
Mnohokrát zklamán, přec jsi při mně stál.*

*Dnes, kdy můj čas se k cíli nachyluje
A vločky sněhu přikryly mou skrář,
Mé srdce radostně si prozpěvuje,
Rty tiše prosí: Tvá vůle se staň.*

DaZ; báseň Pavla Smetany

SPECIÁLNÍ ŠKOLSTVÍ

Škola známá široko daleko

Rozhovor s ředitelkou diakonické školy
v Merklíně Ivanou Kováčovou

Rodiny se kvůli téhle škole stěhují třeba i přes 100 kilometrů. Jako jedna z mála v České republice totiž dlouhodobě přijímá i žáky s těžkým autismem a dovede jim poskytnout vedle speciálního vzdělání i celodenní péči. Navštěvuje ji 114 dětí. Určitou formu autismu má více než polovina z nich, 80 % z nich nemluví a s učiteli komunikuje přes takzvaný výměnný obrázkový komunikační systém. Přesto tvoří společně s rodiči a zaměstnanci školy jedno velké společenství, jak vyplývá z rozhovoru s ředitelkou Ivanou Kováčovou.

Čím je u vás v Merklíně nový školní rok nový?

Máme dvě novinky. Venkovní školní hřiště, které bude našim žákům sloužit k odpočinku i výuce. A pak jsme při zahájení školního roku za účasti hejtmana Plzeňského kraje také křtili krásný nový devítimístný mikrobús. Slouží dětem k přepravě do školy a zpátky a také jej budeme využívat k cestám na plavání, na hipoterapii nebo na výlety. Naše škola sice nabízela dopravu dětem už od počátku, zajišťovaly ji a dodnes zajišťují externí firmy. Dnes už ale nutně potřebujeme i vlastní velké auto. Máme čím dál více dětí a zájem o naši školu neustává. Rozrostli jsme se. Jenom v Merklíně máme totiž tři budovy, pak odloučená pracoviště v Sušici a Plzni. Vlastní vůz nám velmi pomůže v práci.

Merklínská škola provozuje i internát.

To není u speciálních škol úplně obvyklé.

To je naše specialita, kterou potom převzaly i některé další školy Diakonie. Když v roce 1994 naše škola vznikala, její součástí byl domov Radost, nabízela tedy pro žáky i ubytování. Pak se ale kvůli změnám zákonů musely obě služby oddělit. Domov Radost dnes patří pod Diakonii Západ a je vyhlášen jako jeden z mála domovů v České republice, který přijímá dospělé lidi s těžkými poruchami autistického spektra. Naše škola tak ovšem přišla o ubytovací zařízení a to pro nás vůbec není jednoduché. Rodiče chtěli pro své dítě nejen školu, ale i nějakou formu pobytové služby. Když jsme ji nemohli nabídnout, dali dítě jinam.

Proč rodiče pro své děti pobytovou službu chtějí?

Aby se mohli věnovat sobě, své práci, dalším sourozencům. Mít v rodině dítě s těžkým postižením je nesmírně náročné. A tak když si to rodiče přejí a máme-li kapacitu, může to být tak, že si dítě od nás vyzvedávají na víkend a přes týden se o ně postaráme ve škole i v internátu. Nabízíme také družinu a kroužky, takže děti u nás jsou ve všední dny od sedmi do čtyř odpoledne a rodiče můžou normálně do práce. To vůbec není obvyklé; zrovna dneska u mě byli rodiče, kterým škola v Plzni odmítla vzít holčičku, protože má epileptické záchvaty a chová se agresivně. Ale přece není možné, aby takové dítě bylo od čtrnácti let zavřeno s mámou doma. Domluvili jsme se, že to zkusíme a dívka k nám nastoupí.

Internát se nachází ve velmi dobře zrekonstruované historické budově staré merklínské školy. Jak jste ji získali?

Hledali jsme všude možně a ptali jsme si i v evangelickém farním sboru v Merklíně. Kurátor sboru Pavel Šalom školu zrovna rekonstruoval a chtěl dům pronajímat, tak nám nabídl jeden z bytů. Naprosto úžasný prostor. Se zbytkem domu měl plány jiné, ale nakonec je změnil, takže v jeho domě je teď v pronájmu náš internát pro 12 lidí. Dalších 12 míst jsme loni otevřeli v další zrekonstruované historické budově v podzámčí. Také jsme tam v nájmu. Budovu pořídila jedna z našich zaměstnankyň už s tím cílem, že tam rozšíříme internát. Ale ani to nestačí. Už se poohlížíme po dalších místech.

Co do merklínské školy přivedlo právě vás?

Náhoda. Nikdy jsem si nemyslela, že budu pracovat s handicapovanými dětmi. Studovala jsem češtinu a hudební výchovu pro druhý a třetí stupeň, studium jsem přerušila kvůli mateřství a po mateřské jsem hledala práci. Marta Mikulová, zakladatelka merklínské školy i domova Radost,

na cestě autobusem z domova do školy a zase zpět. Byl to křest ohněm. Vůbec jsem nevěděla, jak se k němu mám chovat. Začínala jsem od píky. Doplnila jsem si vzdělání a ředitelkou jsem se stala až v roce 2004.

Jaké tři vlastnosti by měl člověk mít, chce-li pracovat s žáky vaší školy?

Musí mít rád děti, práci samotnou a zároveň musí dokázat oddělit tu práci od soukromí. Vzdělávat žáky s těžkým postižením nebo autismem – to nejde dělat jenom pro peníze. Člověk k tomu musí mít vztah, jinak by to dlouhodobě

Ředitelka školy Ivana Kováčová s žáky

je maminka mé spolužačky z gymnázia. Hledala vychovatelku a slovo dalo slovo. Nastoupila jsem v srpnu 1995 a hned jsem dostala na starost chlapce s autismem, abych ho doprovázela

nevydržel. Zároveň je nezbytné, aby si práci nebral domů, uměl si odpočinout a druhý den zase dorazil plný energie. Taky je nezbytné mít dobrý kolektiv, což myslím u nás je. Náš provoz je hodně náročný, jsme velká škola, nemohli bychom fungovat, kdybychom si nedovedli vycházet vstříc.

Zažila jste za tu dobu i nějakou krizi?

Původní škola byla složena vlastně z takzvaných unimobunek. Nic pěkného. A stala se nám taková věc: aniž by se nás na cokoli ptali, přistěhovali se k Merklínu rodiče s autistickým chlapcem. Původně žili až někde v Aši, a když jim odborníci doporučili, prodali dům a šli do našeho kraje. Když však naši školu poprvé viděli, docela upřímně konstatovali, že vypadá ►

hrozně. To byl takový poslední impuls k tomu, abychom se pustili do pořádné rekonstrukce

Diakonická škola v Merklíně,

Oficiálně ZŠ speciální a Praktická škola Diakonie ČCE Merklín se dlouhodobě specializuje na vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra. Školu dohromady tvoří:

- ZŠ speciální + přípravný stupeň
- Praktická škola
- Kurz pro doplnění vzdělání
- Družina
- Výdejna / jídelna
- Internát

Škola sídlí na třech místech: v Merklíně, v Sušici a v Plzni. V Merklíně se nachází také ředitelství a ekonomická kancelář školy.

a rozšíření. Do původní školy jsme se už ostatně těžko vešli. Sepsali jsme projekt, spoléhali na

evropské fondy, jenomže ty se v tu dobu zrovna úplně zastavily kvůli podezřením z jejich rozkrádání. Náročně připravený projekt nám ležel v šuplíku. Nakonec pomohlo ústředí Diakonie s tehdejšími řediteli Davidem Šourkem a švýcarská nadace HEKS. Školu jsme přestavěli. Ne přesně podle původních představ, ale na druhou stranu to byl takový přelom, který nás posunul dál – začalo přicházet víc dětí a dnes je to tak, že bychom mohli školy stavět dál a dál. K nám jezdí žáci ze všech stran.

Ten případ, kdy se kvůli škole rodina přestěhovala až z Aše, je jediný, nebo je takových případů víc?

Máme takové případy tři. Jsme prostě vyhlášení tím, že máme děti rádi a neodmítáme ani ty s těžkými poruchami chování či komplikovanými projevy autismu. V tom jsme přes všechny vývoj a všechny změny pořád stejní – od roku 1994. Za tu dobu se to o nás rozkřiklo široko daleko. *ptal se Adam Šůra; foto archiv školy*

AKTUALITA

Diakonie pomůže zlepšit zdravotní péči v Mauretánii

Provizorní stany, 50 000 obyvatel, z toho 20 000 dětí. To je uprchlický tábor Mbera v africké Mauretánii, kam se lidé uchýlili před ozbrojeným násilím v sousedním Mali. Mauretánie je polopouštní chudá země. Uprchlíci z tábora mají nablízku jediné zdravotní středisko, které ale slouží ještě dalším 90 tisícům obyvatel v oblasti. Přetížené zařízení teď získá nové potřebné vybavení: mobilní rentgen, dále ultrazvuk a krevní laboratoř.

Tábor Mbera administruje na základě dohody s OSN organizace Lutheran World Federation, partnerská organizace českého diakonického Střediska

humanitární a rozvojové spolupráce. Finance na nákup zdravotní techniky

a zaškolení zdravotnického personálu podpořil program Medavac Ministerstva vnitra ČR.

AŠÚ

RECENZE

Druhé „evangelium“ Pavla Hoška

Když jsem byla malá, jedna z mých milovaných knížek se jmenovala *Tisíc malých dobrodružství*. Z edice „SNDK“, Státní nakladatelství dětské knihy. Pamatuju si i jméno autora, byl to Miloš Zapletal. Přečetla jsem ji mockrát. A k mé radosti tohoto Miloše Zapletala najednou s láskou a s patričním uznáním Pavel Hošek jmenuje ve své nové knížce. Je to totiž hlavní překladatel knih E. T. Setona do češtiny. (A ještě žije!) Kde bych byla tenkrát tušila – že o Miloši Zapletalovi si přečtu o 50 let později, a ještě z knihy svého oblíbeného pana profesora...

Skauting, zálesácké znalosti, vztah k divoké přírodě a další související věci jsou Pavlu Hoškovi, ač vyučujícímu na Evangelické teologické fakultě, evidentně velice blízké. Kdo zná jeho první knížku k tomuto tématu, Evangelium podle Jaroslava Foglara, jejíž recenzi jste mohli číst v Českém bratru č. 11 z roku 2017, ví, o čem mluvím. Ale tím to neskončilo. Chopil se teď jiného nestora žití v přírodě, Ernesta Thompsona Setona, a tak je na světě další „evangelium“; tentokrát se týká veličiny, zvané *woodcraft*, moudře do češtiny překládané jako „lesní moudrost“.

Zhruba 180 stran stačí autoru k tomu, aby svého oblíbence rozebral skutečně horem dolem. Od rodinného podhoubí, kde velkou roli i když jinak, než by se čekalo, hraje zázemí církevně protestantské, přes životní úskalí i období slávy a přes výklad jeho díla k tomu hlavnímu, k očividnému smyslu celého Setonova života, k žití v přírodě, a nad to až k tomu, co Seton sám, možná odvážně, nazval „umění žít“. K Setonovu počátku i konci veškerenstva. V Hoškově pojmosloví k Setonově evangeliu.

V Pavlu Hoškovi se jistě profesorství nezapře, je systematický. Kniha je pečlivě a logicky rozčleněna, celé to dává smysl, není tu však třeba popisovat, co se v jakém dílu dočtete.

Je něco, na čem autoru záleží víc a na čem méně? Těžko říct, neb on se věnuje náležitě všem popsaným aspektům. Na čem tedy záleží více mně?

Druhé evangelium Pavla Hoška, patřící Ernestu T. Setonovi, je spontánně, jak jinak, nanejvýš radostné. Kde se tu však ta radostná zpráva vzala? Na čem je založena – při dost hrůzném náboženském pozadí, kterým tohoto člověka obdařili jeho rodiče?

E. T. Seton nám dá do chmurného rodinného scénáře nahlédnout. Dozvíme se o něm dost jednoduše přímo z Hoškova textu a pak, bez příkras, ještě v jedné z příloh, kterými kniha končí a které rozhodně taky stojí za přečtení. Ta první z nich, s názvem Zpověď, ten neúprosný náboženský režim, teror, z kterého se nedalo utéct, na necelých dvou stranách předvede. Nekonečné modlitby vkleče a nekonečné čtení z Bible, v neděli po předlouhých rodinných bohoslužbách honem do nedělní školy a večer, jak jinak, znovu modlení – otec byl v tomto smyslu dbalý, věděl nejlépe, že na vrozenou lidskou zkaženost, o které není pochyb, se musí jednoduše takhle zostra. Co tahle sice protestantská, kalvinistická víra, ale v pojetí tak represivním, tak nekonečně fundamentalistickým, může obnášet pro dětskou dušičku... Otec nesmlouvavě tvrdí a matka sice laskavá, ale tolik bigotní!

Ernest Thompson Seton ale z rodinných tenat vyvážl a paradoxně „skončil“ výtečně. Od víry a od Bible, kterou znal mimochodem takřka nazpaměť, ho naštěstí rodiče neodvrátili, ►

a z „božstva pekelného ohně“ se přitom vyvlékl. A tak se my dnes, spolu s tisíci jeho vyznavačů po celém širém světě, můžeme radovat z toho, jak to se vzdorovitým Ernestem dopadlo. Nadšení trvá už 150 let a jistě nejsme u konce.

Možná je dobře zmínit, že my, Češi, jsme nadšení, neřkuli vděční víc, než bývá ve světě obvyklé. Proč vlastně? Proč se Setonova moudrost, jeho znalosti, jeho vztah k přírodě tak pevně uchytily specificky právě v českém prostředí? I to se Pavel

Hošek snaží v knize vysvětlit. Vždyť kolik z nás si v dětství Setona či Foglara, nebo oba dva, zamilovalo?! Vztah k zálesáctví, k trampingu a skautingu se od lidí českých luhů a hájů prostě nedá odpárat. O Setonových milovaných indiánech nemluvě. To je přece taky fenomén, v nás Čechách rezonující. Jenomže pro E. T. Setona indiáni nebyli jenom nějaký „fenomén“, avšak ryzí praxe – on indiány opravdu znal; obdivoval je po mnoha stránkách, opravdu se s nimi znal a přátelil!

A já bych ještě ráda, pokud jde o to české nadšení pro věc, k fundovanému výkladu Pavla Hoška dodala, že sem bude myslím patřit též kvalitní česká trampská muzika; copak by dokázali takhle zahrát a zazpívat třeba v Německu, Maďarsku, neřkuli Polsku?! Ostatně i ta nesmírně vtipná a samozřejmě kvalitně zkomponovaná písnička Marka Ebena, nazvaná *Trampská*, vlastně mluví s laskavým humorem o tomtéž, jenom naruby. Kde že se to tady vzalo? Nejsme náhodou v tomto směru my Češi ve světě už na třetím místě? Hned po Američanech a Britech?

Kromě toho, že se celá knížka prostě moc dobře čte, kromě toho, že je zajímavá a velice poučná, je trefně rámována zepředu i zezadu. Předmluvou, která se dá pojmout jako určité Hoškovo vyznání, říkající, proč o těch dvou přírodních velikánech musí psát zrovna on, dále úvodem, vysvětlujícím setonovskou svázanost právě s tou naší, českou duší, a vzadu epilogem, v němž autor se svým Setonem i trochu zápolí, a zároveň ho hájí. Hájí ho vůči teologům a má asi proč. Seton nebyl „klasický muž víry“. Jeho postoj vůči Kristově oběti byl rozporuplný, což neznamená nutně záporný, a Pavel Hošek si o tom myslí své a chce se s námi o to podělit.

Možná budete mile překvapeni, co všechno se o slavném E. T. Setonovi dozvíte; však uvidíte...

Jana Plíšková

Pavel Hošek: Evangelium lesní moudrosti

Brno, CDK 2019, 199 s.

NAHLÉDNOUT PRŮZOREM

Grünova kniha nabízí pozitivní cestu

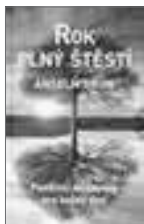
V průběhu letošního roku vyšla další z knih německého teologa Anselma Grüna s názvem *Rok plný štěstí: Pozitivní myšlenky pro každý den*. Vydává-li se Grün většinou ve svých knihách na cestu delších, koherentních úvah, je tato jeho novinka úkrok z této cesty.

Jedná se totiž o soubor krátkých úvah, zamyšlení a modliteb, které jsou seřazeny kalendářně, a jsou

tak určeny pro každodenní čtení. Evangelickému čtenáři se jistě vybaví známá publikace *Na každý den*, která je principiálně velmi podobná. Také Grünova „denní čtení“ jsou vhodná pro rodinný kruh, skupinu mládeže či pro jednotlivce.

Na rozdíl od *Na každý den* ovšem v Grünově knize můžeme prohlédnout snahu o větší univerzálnost (a to nejen tím, že není vázána ke konkrétní-

mu roku). V průběhu roku Grün postihne ve svých skromných úvahách mnoho témat. Všechna ale spojuje to, co ostatně autor sám vetknul do podtitulu: pozitivitu. Snaží se nasměrovat oči čtenáře k tomu hezkému, radostnému, pozitivnímu, ať již v okolním světě, v Bohu, anebo v něm samotném.

Při pohledu na sluncem zalitou obálku knihy a její kýčem zavánějící titul je třeba zdůraznit jednu věc. Grünovým cílem samozřejmě není vytvořit iluzi, že všechno v lidském životě je krásné a měli

bychom křepčit radostí. Spíše než tvořit sebeklam chce autor přimět čtenáře k tomu, aby si více uvědomoval dny svého života, zejména to dobré v nich, co často přehlíží a považuje za automatické. Ve formě těchto malých pobožností Grün nabízí každému z nás na chvíli se zastavit ve svém nitru a obrátit se nejen k Pánu Bohu, ale možná hlavně k sobě samému.

Grünovy úvahy přitom nemívají jasnou pointu, nejsou to hotové pravdy. Mnohem víc než odpovědi z jeho zamyšlení vytane otázek. Není to náhoda. Grün tím elegantně motivuje čtenáře, aby k tomu pozitivnímu dospěl sám. Také proto jsou texty lecky nejednoznačné a nepříliš konkrétní. Nabízejí pouze průzor. Podívat se už musí čtenář sám.

Adéla Rozbořilová

Anselm Grün: Rok plný štěstí. Pozitivní myšlenky pro každý den. Praha, Pragma 2019, 400 s.

ČTENÁŘI PÍŠÍ

Prague Pride?

V nástěnce zářijového čísla ČB mě zarazilo prohlášení pražského odboru evangelické mládeže k festivalu *Prague Pride*. Bible svědčí o zázraku života, k němuž v případě většiny tvorů patří dvojpohlavnost. Bůh stvořil člověka: muže a ženu. K pokračování života je třeba obou. To platí ve světě, v němž žijeme. Na různých místech v Písmu nacházíme výzvu k střizlivému, bezúhonnému životu. Křesťan, Kristův následovník, má usilovat o svatost a prosit o ni. Bůh miluje všechny lidi, i ty, kteří patří do skupiny LGBT. To ovšem neznamená,

že bychom něco, co není přirozené, co neodpovídá základnímu Božímu řádu, měli vystavovat na odiv.

Mám za to, že bychom více měli hledat odpovědi na životní otázky v Písmu, ptát se na Boží vůli, vidět vzor v Ježíši, než podléhat módním liberálně demokratickým trendům. A jsou-li představitelé pražského seniorátního odboru mládeže přesvědčeni o „své pravdě“, měli by myslet i na ty, kdo věci vidí jinak. Boží milosrdenství nemá meze, ale Písmo svědčí také o Božím soudu. Nezapomínáme na to?

Jiří Nečas

POSLEDNÍ SLOVO

Nebeský instagram

Dnešní globalizovaný svět možná víc než co jiného charakterizují dvě klíčová slova: rychlost a sdílení. Všichni jsme se všemi propojeni a informace, které sdílíme, se šíří tak rychle, že nám často už ani

nedochází, že je bylo třeba nějak přenést. Zásadní roli v tom všem samozřejmě sehrává internet, přes nějž řečeno tzv. sociální sítě. Všechny tyhle facebooky, twittery, instagramy a kdo ví co ještě mají za úkol ►

právě to jediné: rychlé sdílení. Naše „online“ generace tomu říká sharing. Nešéruješ – nežiješ. Protože kdo nemá na instáči každý den novou fotku, nehází heštegy na všechny strany a nepostuje na zeď aspoň párkrát do týdne nějaký status, ve virtuálním světě nic neznamená, takže je „out“ mezi svými vrstevníky i v tom hmatatelném.

Myladí rádi a často takhle „šerujeme“. Hodně nám záleží na tom, kdo nám co lajkne, kolik máme followerů nebo zhlédnutí a jestli jsme trendy. Chceme se líbit. Sociální sítě mají velkou autoritu. Tahle naše virtuální identita je pro nás často skoro důležitější než ta z masa a kostí. Fotky upravujeme, uměle aranžujeme a různě „fejkuje“, aby líp vypadaly a náš život se zdál být zábavnější. Sílu svých myšlenek posuzujeme podle toho, kolik nasbírá lajků. A vlastní

spokojenost podle toho, kolik máme „přátel“.

Svěřujeme se tam někam ven, do virtuálního vesmíru, aniž bychom věděli, kdo nás pozoruje, co o nás ví, a jestli nás vůbec někdo poslouchá. Přitom každý z nás už v jedné takové síti je. Každý z nás má svůj profil a minimálně jednoho Followera, který nás nepřestane „lajkovat“, ani když se ho budeme pokoušet z těch „přátel“ odstranit. Místo toho, abychom si fotku z dnešního výletu vylepili na instagram, můžeme pro sdílení zážitků využít jiného prostředku okamžitého sdílení – modlitby. Tahle služba sice není tolik cool ani supermoderní, ale nejde hacknout a funguje spolehlivě. Je to takový nebeský instagram nebo twitter. Tak bychom možná mohli trochu víc sdílet tam nahoru. Pán Bůh je přece pořád online...

Adéla Rozbořilová

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jan Kirschner, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav
Pechar, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

Foto: Pavel Capoušek

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

čísla 11/2019 je 20. 10. 2019

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

Cyklus témat pro rok 2019 má název „Společnost a víra“.

Číslo 11/2019 se bude věnovat tématu „To si musíš rozhodnout sám“.

ISSN 1211-6793

SNĚŽNÉ NA MORAVĚ

Nástěnný kalendář pro rok 2020 v prodeji od října.

1 kus 76 Kč / 5 kusů a více po 66 Kč / od 10 kusů po 57 Kč
Objednávejte na tel.: 224 999 272 nebo na vozenilkova@e-cirkev.

HOMESHARING

Dopřejte odpočinek
rodinám dětí s autismem

Přinášíme do Česka novou formu podpory dětí s postižením. Pokud máte trochu volného času a chuť naplnit jej něčím smysluplným, staňte se hostitelem. Ulevíte rodinám v náročné péči a získáte nové zkušenosti.

Více na www.homesharing.cz

HomeSharing

Darujte krabici
online

Krabice od bot pomáhá dětem v nouzi

Ty nejdůležitější dárky se ale do krabice od bot nevejdou. Díky vašemu daru budeme moci dětem z rodin v nouzi přispět na kroužky a školní potřeby, výlety nebo třeba taneční. Krabice od bot tak bude dělat radost nejen o Vánocích.

www.krabiceonline.cz

Zašlete také dárcovskou SMS ve tvaru DMS KRABICEODBOT 90 na číslo 87 777. Cena SMS je 90 Kč. Děkujeme ČCE obdarý 89 Kč.
Více na www.darcovskasms.cz

 **KRABICE
OD BOT**

Diakonie
Ceskoslovenská církev evangelická